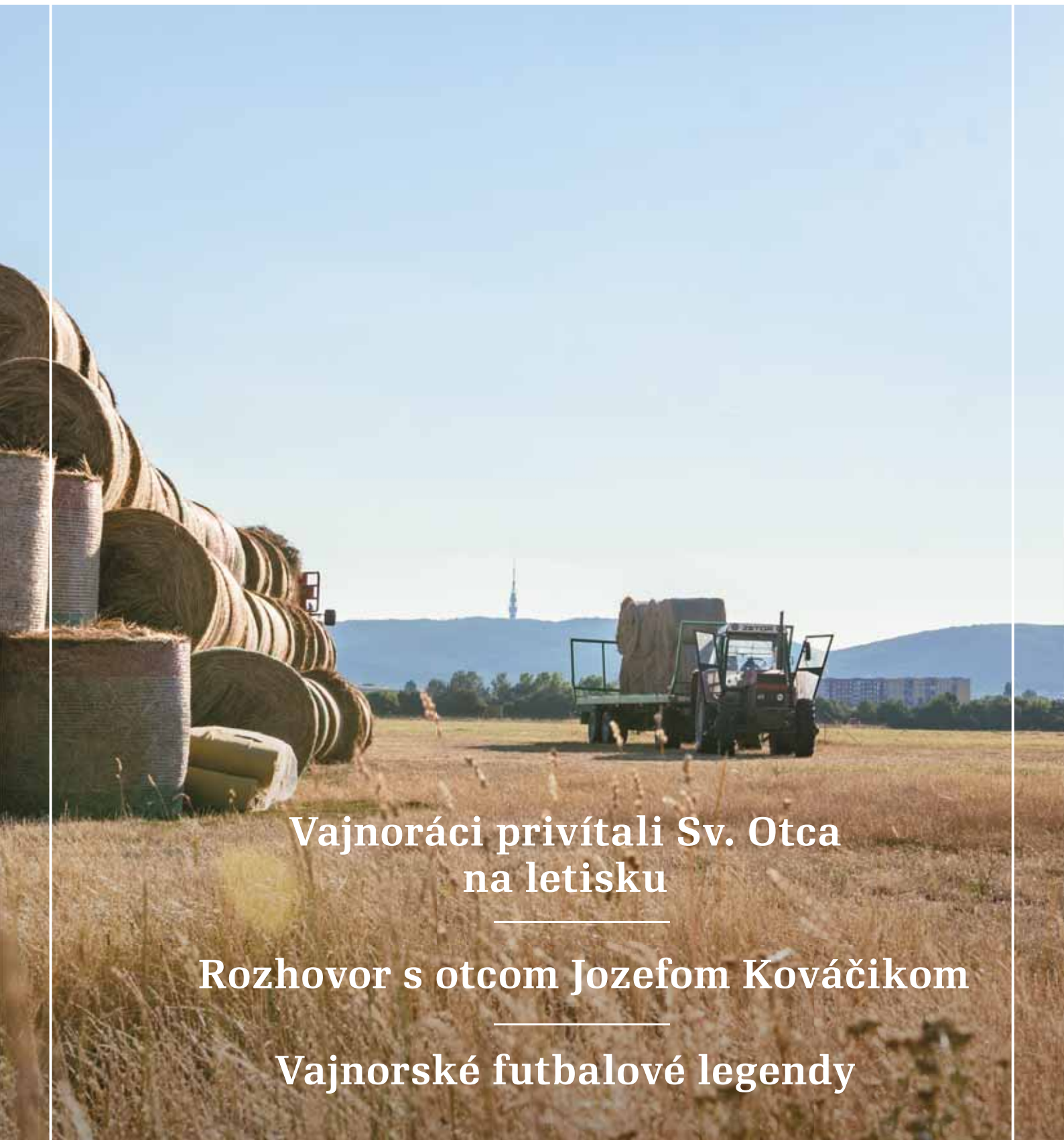

VAJNORSKÉ *novinky*

Dvojmesačník občanov
mestskej časti
Bratislava-Vajnory

7 - 8/2021
ročník XXVII
—
nepredajné

Vajnoráci privítali Sv. Otca
na letisku

Rozhovor s otcom Jozefom Kováčikom

Vajnorské futbalové legendy

V čísle sa dočítate

str. 3	Milí Vajnoráci! príhovor starostu mestskej časti Bratislava-Vajnory Ing. Michala Vlčeka Jesenné výsadby jarných cibulovín	str. 22 – 23	Príbehy Vajnorského ornamentu (7)
str. 4	Vajnoráci privítali Sv. Otca na letisku	str. 24 – 25	Počiatky pôsobnosti nášho dychového orchestra (7)
str. 5	Vo Vajnoroch sme ukončili Kultúrne leto	str. 26	Zá múrmi vajnorských kasární
str. 6	Ako sa školy pripravovali na príchod žiakov	str. 27	Druhé kolo Mestského bazára našlo využitie... Pozor na podvodné emaily!
str. 7	Začiatok leta na ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.	str. 28	Hosťom u nás bol pravdepodobne aj Škótsky pútnik – Scotus Viator
str. 8	Čo na to starosta?	str. 29	Hádzanársky klub Vajnory na plážovej hádzanej
str. 8 – 9	Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (6)	str. 30 – 31	Vajnorské futbalové legendy – Kuchárovci
str.10 – 11	Rozhovor s otcom Jozefom Kováčikom, novým farárom vo Vajnoroch	str. 32 – 33	Život FK Vajnory
str. 12 – 13	Vinohradnícky spolok Vajnory – pripravujeme sa na prvú obračku	str. 34	Harmonogram pristavenia kontajnerov na 2. polrok 2021 v MČ Bratislava-Vajnory
str. 14	Divadlo SELAVÍ vystúpilo v lete vo Vajnoroch	str. 36	Kultúrne leto vo Vajnoroch 2021 – fotoreportáž
str. 15	Bohatá činnosť Vajnorského vinohradníckeho spolku		
str. 16.	Pozdravujem...		
str. 17 – 19	Informácia pre obyvateľov MČ Bratislava-Vajnory		
str. 20	Seniori, buďte obozretní! Čierne skládky odpadov		
str. 21	Ďalšia investícia do vodovodu a kanalizácie vo Vajnoroch		

CENNÍK INZERCIE

DÔLEŽITÉ KONTAKTY

ROZMERY		CENA V EUR	
		bez DPH	s DPH
a)	1 strana: 21 x 29,7 cm	440,00	528,00
b)	1/2 strany: 13 x 19 cm	260,00	312,00
c)	1/4 strany: 9 x 13 cm	140,00	168,00
d)	1/8 strany: 6 x 9 cm	90,00	108,00
e)	1/16 strany: 4,5 x 6 cm	60,00	72,00
f)	cena plošného inzerátu atypických rozmerov (za 1 cm ²)	1,40	1,68
g)	Komerčná riadková inzercia (predám, kúpim, služby a pod.) za 1 slovo (tel. číslo = 1 slovo)	0,75	0,90
Politická inzercia: 1,5 násobok ceny bežnej inzercie vo Vajnorských novinkách			
Zľavy: Pri opakovanom uverejnení inzerátu 3 až 4 krát za sebou: zľava 10%; 5 a viackrát za sebou = zľava 20 %			

Hlásenie porúch BVS: 0800 121 333
Hlásenie porúch ZSE: 0800 111 567
Hlásenie porúch VO: 02/63 81 01 51
Hasičská služba: 150, 112
Záchraná služba: 155, 112
Mestská polícia: 159
Havarijná služba: 0123
OLO: 02/50 11 01 11

MIESTNY ÚRAD

Mestská časť Bratislava-Vajnory,
 Roľnícka 109, 831 07 Bratislava
Tel. číslo do digitálnej ústredne:
 0850 24 25 24
e-mailová adresa:
 vajnory@vajnory.sk

**Kosenie, orezy, výruby,
 štiepkovanie.**
 Červenka Tel.: 0911 621 145

VAJNORSKÉ NOVINKY

e-mail: redakcia@vajnory.sk
Internetová adresa:
 www.vajnory.sk

Dvojmesačník obyvateľov mestskej časti Bratislava-Vajnory. Vydáva Vajnorská podporná spoločnosť, sídlo: Pod lipami 2, 831 07 Bratislava, IČO: 00 304 565. ISSN 1339-0201. Registračné číslo: EV 3049/09. Redakcia: MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. Náklad: 2 200 výtlačkov. Nepredajné. Uzavierka 10. 9. 2021, Vydané 7. 10. 2021, číslo 7 – 8/2021, ročník XXVII. Číslo zostavil: PhDr. Stanislav Bachleďa. Redakčná rada: predsedníčka Ing. Soňa Molnárová, členovia: Marek Grebečí, Ing. Václav Fekete, Jozef Šimonovič, Alexandra Görcsová. Jazyková úprava: Mgr. Jela Lukyová. Tlač: KASICO, a. s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava. Inzeráty: redakcia@vajnory.sk. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú v plnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné.

Milí Vajnoráci,

leto opäť uplynulo ako voda a napriek tomu, že dni sú dlhšie, zdá sa, že v letných mesiacoch čas beží vždy o niečo rýchlejšie. Zrejme je to i tým, že letné dni prežívame intenzívnejšie, a to nielen na dovolenkách, ale i v práci. Aj naša mestská časť sa Vám počas celého leta snažila spríjemniť

a kultúrne obohatiť voľné dni a víkendy. Centrom letnej kultúry sa už tradične stal Park pod lipami, v ktorom si na svoje prišli naši obyvatelia i návštevníci všetkých vekových skupín. Nechýbali piatkové letné kiná, nedeľné divadelné predstavenia ani hudobné vystúpenia našich či pozvaných hudobníkov. Program sme sa pokúsili obohatiť aj o nové kultúrne formáty. Milovníci dobrých vín sa mohli tešiť z prvého a verím, že do budúca pravidelného festivalu Vína v parku, a novinkou bol aj Rodinný deň. Ani sme sa nenazdali a lúčili sme sa s letom v jeho kultúrnom finále.

Letné obdobie nie je, pravdaže, iba o zába-ve a platí to aj o samospráve. Pred letom som Vám predstavil náš zámer obnovy Parku Pod lipami. Okrem bohatého kultúrneho programu ste mali možnosť pozrieť si spracované návrhy a aj Vaším hlasom rozhodnúť,

ako bude park v budúcnosti vyzeráť. Všetky návrhy sme dôkladne vyhodnotili a víťazný návrh predstavili na verejnom stretnutí v Parku pod lipami dňa 20. septembra.

Počas letných mesiacov sme usilovne pracovali aj na spracovaní žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie na rozšírenie kapacity Základnej školy Kataríny Brúderovej. Prostredníctvom tejto dotácie máme zámer rozšíriť súčasné priestory o 6 nových tried, pohybovú učebňu a vybudovať pre deti nový, krajší školský dvor.

Milí Vajnoráci, verím, že ste počas leta načerpali veľa pozitívnej energie, získali mnoho príjemných zážitkov v spoločnosti príbuzných a priateľov, a žiakom prajem úspešný štart v novom školskom roku.

Michal Vlček

Jesenné výsadby jarných cibulovín

Text: Daniel Lapšanský

Ak ste na jar prechádzali centrom mesta, možno ste si všimli krásne kvitnúce pásy jarných kvetov.

Sú to zmesi rôznych druhov cibulovín, ktoré vynikajú svojimi nápadnými kvetmi a začiatkom kvitnutia už od skorej jari. Jednotlivé druhy sa v zmesi plynulo striedajú, aby bol efekt kvitnutia čo možno najdlhší a najbohatší. Ďalšou výhodou tohto typu výsadiel je nízka potreba údržby, nakoľko po odkvitnutí a zasúšení listov sa porast jednoducho pokosí spolu s trávnikom, do ktorého budú vysádzané, a počas zvýšku vegetácie budú cibule spočívať pod zemou až do nasledujúcej jari. Takto by mal záhon fungovať niekoľko rokov, čo kompenzuje vyššie počiatkové náklady pri výsadbe.

Výsadba takýchto druhov záhonov má korene v Holandsku. Ide o špeciálnu strojovú výsadbu, kde čepeľ noža nareže a nadvihne trávnu mačinu, rozhodí pod ňu stovky cibuliek a ihneď mačinu vráti na pôvodné miesto. Na jeseň vysadené cibulky takto čakajú pod zemou až do príchodu jari, kedy ako jedny z prvých kvietkov začnú postupne ukazovať svoj šat. Túto sofisti-

kovanú technológiu prakticky nemožno nahradiť ručným sadením, nakoľko počty vysadených cibulí sa pohybujú v desiatkach tisíc.

Táto záplava kvetov nás natoľko oslovila, že sme sa rozhodli podobnú výsadbu zrealizovať aj vo Vajnoroch. Boli vybrané najvhodnejšie lokality a zmes, ktorá sa svojou farebnosťou a charakterom najviac hodí do vidieckeho rázu mestskej časti. Výberovým konaním bola vysúťažaná firma Slovensko kvitne s.r.o., ktorá zabezpečí strojovú výsadbu cibulí v požadovaných parametroch. Už na jeseň tak budete môcť vo Vajnoroch zhladať ako sadí cibuloviny špeciálny stroj vedený za malým traktorom. Koncom zimy, s príchodom jari, sa tak môžete tešiť na začiatok farebnej záplavy kvetov.

Týmto by som vás chcel zároveň po-

prosiť, aby ste nestúpali na plochy, kde budú z trávniku rašiť kvety, a nezničili nám všetkým radosť z kvitnutia. Plochy budú pred nástupom vegetácie adekvátne označené. Dajte možnosť všetkým, aby sa z kvetov tešili a netrhajte si, prosím, celé kytice len pre seba. Samozrejme, nikto sa nebude hnevať za jeden utrhnutý tulipán pre maľičku či frajerku. Spoliehame sa na Vás a veríme, že žijeme v kultúrnej spoločnosti, a tak nám radosť vydrží čo najdlhšie.

Vajnoráci privítali Sv. Otca na letisku

Text: Veronika Feketeová

Snímky: archív

Svätý Otec František prišiel v nedeľu 12. septembra 2021 na trojdňovú návštevu Slovenska. Táto cesta bola spojená s jeho celebraziami záverečnej sv. omše na 52. medzinárodnom eucharistickom kongrese v Budapešti. Touto vzácnou návštevou sme boli poctení a milo prekvapení. Organizácia cesty a programu Svätého Otca začala po oficiálnom oznámení tejto udalosti pri modlitbe Anjel Pána vo Vatikáne 4. júla 2021.

Príchod Svätého otca na letisko

Naša cirkevná Základná škola s materskou školou Sv. Jána Pavla II. mala veľkú česť privítať Svätého Otca priamo na letiskovej ploche pri jeho nedeľnom prilete. Registrácia prebiehala už v priebehu augusta a hlavným gestom tejto udalosti bol otec Jozef Ková-

čik, správca farnosti. Uvítania sa zúčastnili deti, rodičia, učitelia zo Základnej školy s materskou školou sv. Jána Pavla II. spolu so správcom farnosti otcom Jozefom Kováčikom, ako aj farníci z Vajnor, mnohí z nich odetí v krásnom vajnorskom kroji.

Vo svojej histórii si Vajnory už jednu takúto vzácnu udalosť pamätajú, a to návštevu Svätého Otca Jána Pavla II., ktorý celebrazoval sv. omšu priamo na Vajnorskom letisku. Z jeho posolstva čerpáme dodnes, dokonca je po ňom pomenovaná aj naša cirkevná škola.

Vajnorskí krojovanci

Vo Vajnoroch sme ukončili Kultúrne leto

Známa skupina Le Payaco vo Vajnoroch

Magdala Band

Text: Matej Farbula
Snímky: Martin Bača

V nedeľu 28. augusta sme v našej miestnej časti slávnostne ukončili Kultúrne leto. Bolo to vyvrcholením letných mesiacov, počas ktorých si mohli návštevníci pozrieť bohatý kultúrny program v Parku Pod lipami.

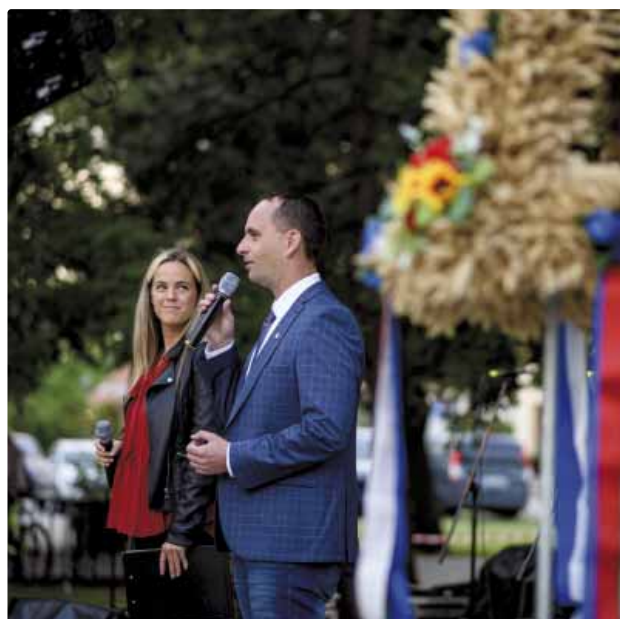
Začali sme 24. augusta otvorením Kultúrneho leta. Počas slnečnej soboty program podujatia začala Múza Bratislava. Tento umelecký súbor sa postaral o tanečné a spevácke vystúpenia. Po nich prišlo na rad oficiálne otvorenie Kultúrneho leta starostom Michalom Vlčekom. Nasledovala kapela Arcon a po nej dlho očakávaná hudobná skupina Polemic. Tá roztancovala celý park. Novinkou v rámci leta bol Rodinný deň, kde boli pre deti pripravené detské vystúpenia, no prišli nás pozrieť aj príslušníci Policajného zboru či hasiči zo stanice Hálkova. Počas Kultúrneho leta sme premietli sedem filmov v rámci Open air kina, ktoré sa stalo súčasťou večerných piatkov. Nedeľné poobedia opäť patrili divadlu. Počas mesiacov júl a august sme si mohli vychutnať šesť divadelných predstavení. Ďal-

šou novinkou v rámci Kultúrneho leta bolo podujatie Vína v parku, cieľom ktorého je prezentácia miestnych vinárskych spolkov a vinárov. Zúčastnilo sa ho deväť vinárov z celého regiónu. Okrem výborných vín si návštevníci mohli vychutnať bohatý hudobný program. Počas prázdnin sme sa mohli zúčastniť aj podujatí Škola vajnorských tradícií alebo Pres vajnorské okénko.

Po vyše dvoch mesiacoch sme vajnorské Kultúrne leto ukončili v sobotu 28. augusta. V tento deň sme začali vystúpením miestnej kapely Magdala band. Po nich sa predstavili Čaromoro a Vajnorský okrášľovací spolok.

Po týchto vystúpeniach nasledovalo tradičné odovzdávanie dožinkového venca gazdovi za asistencie Vajnorského okrášľovacieho spolku. Symboliku ukončil príhovor starostu, ktorý formálne leto v našej miestnej časti ukončil. Potom si už náv-

števníci mohli vychutnať vystúpenia kapiel Le Payaco či skupiny Funkiez, ktorá návštevníkov patrične roztancovala. Leto ubehlo rýchlo, ale pevne veríme, že ste si ho užili a že sa spoločne stretne u nás na najbližších podujatiach, ktoré pre vás pripravujeme.

Starosta Vlček počas ukončenia kultúrneho leta vo Vajnoroch

Ako sa školy pripravovali na príchod žiakov

Usilovné prázdniny na ZŠ s MŠ

Text: RNDr. Tibor Kráľ, riaditeľ školy

Snímky: Matej Bača

Vážení rodičia, dovoľte mi, aby som Vás poinformoval o tom, ako sa škola počas prázdnin pripravovala na príchod žiakov späť do školských lavíc.

Snažili sme sa, aby sme zrekonštruovali, opravili, upratali a pripravili celú školu spolu so školskou kuchyňou a jedálňou tak, aby prostredie, do ktorého sa žiaci a učitelia vrátia, bolo príjemnejšie, čistejšie, kvalitnejšie a krajšie.

Pri rekonštrukcii kuchyne sa vymenil celý obklad, vymenilo sa kúrenie, zrekonštruovala sa šatňa a sociálne zariadenie kuchárk a celá kuchyňa sa vymaľovala.

Oprava kuchyne

V malej budove sa vymaľoval spoločný vestibul našich žiakov a detí z materskej školy. V hlavnej budove sa zrekonštruovali podlahy v malom a veľkom vestibule, oba sa vy-

maľovali. Obe hlavné schodišťa sa zrekonštruovali, vymenila sa na nich podlahová krytina, vymenili sa madlá, vymaľovali sa sokle a všetky schody sa graficky oboha-

Úprava schodiska

Maľovanie tried

tili o matematické vzorce, vybrané slová, anglické nepravidelné slovesá. V jednom kabinete sa vymenil nábytok, v kanceláriách sa urobili drobné rekonštrukčné opravy. Doplnili sa veľké interiérové vertikálne žalúzie na troch triedach a v jednom kabinete. Vymaľovali sa dve triedy.

Celé prázdniny bola škola v pracovnom režime, ani jeden deň sme nezatvorili a práce sa ukončili 20. 8. 2021. Pracovalo sa aj cez soboty a nedele od rána až do večera tak, aby sme všetko, čo sme si naplánovali a čo nám rozpočet umožnil, stihli. Okrem toho, že sa pravidelne počas rekonštrukčných prác upratovalo a čistilo, to najdôležitejšie upratovanie začalo v pondelok 23. 8. 2021. Umývanie okien na veľkej budove, malej budove, školskej kuchyni a jedálni, príprava tried, sociálnych zariadení a všetkých priestorov školy a školského areálu.

Okrem rekonštrukčných prác a manuálnej činnosti pracovali aj moje kolegyne

p. Vojtěchová, p. Baníková, p. Vániková, p. Ferencová a pripravovali nový školský rok (rozvrh hodín, rozdelenie tried, učební, príprava a rozpracovanie hlavných úloh školy a množstvo inej práce spojenej s ASC agendou, všetko, čo súvisí so systémom EDU PAGE a pod.). Pracovali v škole, ale i doma, aj počas dovoleniek, vždy mi boli k dispozícii, aby sme niektoré veci vedeli zabezpečiť a vyriešiť okamžite.

Chcel by som aj touto cestou požiadať Vás, vážení rodičia, aby ste spolu s nami upozornili naše – Vaše deti, aby si vážili prácu, ktorá sa vykonala, aby nepoškodzovali školský majetok a vonkajší areál školy, aby šetrili vodou a elektrickou energiou a správali sa tak, aby sme boli na nich my, učiteľia, a Vy, rodičia, hrdí a pyšní.

Situácia s pandemiou je zatiaľ priaznivá a verím, že vyučovanie začneme 2. 9. 2021 bez problémov. Všetky dôležité informácie a pokyny, ktoré budeme spoločne musieť rešpektovať a dodržiavať, nakoľko sú

to nariadenia ministerstva školstva a regionálneho úradu verejného zdravotníctva, budú zverejnené na našej webovej stránke.

Na záver chcem poďakovať všetkým mojim kolegom, ktorí pracovali v škole počas dovolenkového obdobia a zabezpečovali prevádzku školy (p. tajomníčke, p. hospodárke, p. ekonómke). Za všetkých by som spomenul aspoň jedno meno, Alexander Potocký – školník našej školy. Bez jeho pracovitosti, obetavosti a šikovnosti by sme to určite nedokázali v takej kvalite.

Určite nás čaká školský rok, v ktorom trepezlivosť, porozumenie, vzájomná pomoc a rešpekt budú na prvom mieste.

Želám všetkým rodičom, žiakom, kolegom a Vajnorákom pevne zdravie.

Začiatok leta na ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.

Text: Zuzana Hec

Snímka: archív

Ako pomôcť deťom („Hurá! Začali prázdniny!“) a rodičom („Uf! Kde vziať toľko dovolenky?“) prežiť krásny začiatok leta? Aké aktivity vymyslieť pre naše deti, aby mohli prežiť krásne, spokojné letné dni so svojimi spolužiakmi a kamarátmi?

Tak toto boli otázky našej pani riaditeľky, ktorá sa rozhodla zorganizovať denný letný školský tábor po neľahkom, covidom poznačenom, školskom roku.

A pretože naši pedagógovia sa nezľaknú žiadnej výzvy, s chuťou sme sa pustili do organizovania letného tábora. Od predstavy ku konkrétnym plánom bola rýchla cesta. Letný tábor začal po poslednom školskom zvonení.

Na každý deň od 1. júla do 9. júla bol pripravený vskutku zaujímavý program. Navštívili sme Smolenický zámok, rodinné včelárstvo, hrad Červený kameň, ZOO i bio farmu.

Žiaci na letnom tábore

Vozili sme sa na výletnom vláčiku a mali sme voľný deň plný hier, súťaží, spevu a zábavy. V radosti, smiechu a v dobrej nálade nám spoločné dni uplynuli veľmi rýchlo.

Už teraz sa všetci na náš ďalší spoločný denný letný školský tábor veľmi tešíme.

Čo na to starosta?

Snímka: archív

► **Dlhodobu registrujem poškodený mobiliár, predovšetkým drevené časti. Všimol som si, že v minulom roku sa niektoré lavičky natierali, no myslím si, že to nestačí.**

Máte úplnú pravdu, mobiliár, ktorý máme, má už to najlepšie za sebou. Preto sme sa rozhodli tento rok pristúpiť k príprave komplexnej výmeny drevených častí väčšiny lavičiek. Veľkou výhodou je, že máme veľmi šikovných kolegov na hospodárskej správe a v čase, keď nie je možné pracovať vonku, pripravujú 3m³ dreva, ktoré využijeme na výmenu drevených častí. Samotná montáž prebehne v jarných mesiacoch. Taktiež v spolupráci s magistrátom hlavného mesta pripravujeme osadenie nových tzv. bratislavských lavičiek.

► **V minulosti sa spomínal zámer vybudovať na železnici integrované parkovisko. Je to ešte stále aktuálne?**

Áno, zámer je stále aktuálny a intenzívne na ňom pracujeme. Vytipovaný pozemok sa nám podarilo získať od Železníc Slovenskej republiky (ďalej ŽSR) do zmluvného nájmu. Keďže je v tesnej blízkosti železničnej trate, konanie na získanie stavebného povolenia je časovo náročnejšie aj s ohľadom na nutnosť zohľadnenia a vytýčenia všetkých inžinierskych sietí a infraštruktúry. V uplynulom mesiaci ŽSR vykonávali posledné zamerania. Financovanie plánujeme realizovať prostredníctvom IROP (Integrovaný regionálny operačný program). Dôvodom investičného zámeru integrovaného parkoviska je naša snaha viac sprístupniť všetkým obyvateľom Vajnor železničnú dopravu a uľahčiť možnosť cestovania.

► **Videla som, že sa vo Vajnoroch menili niektoré staré retardéry za nové. Budete v tom pokračovať aj na iných uliciach?**

Výmena je dôsledkom opakovaných podnetov na ich zmenu, ktorá súvisela s tým, že starší typ retardérov bol hlučnejší, čo

Starosta MČ Vajnory M. Vlček

prekážalo a rušilo predovšetkým v nočných hodinách. Nahradili sme ich spomaľovacími vankúšmi, ktoré sú rovnako účinné, ale tichšie. Zároveň je tento typ spomaľovačov vhodnejší aj pre cyklistov.

V prípade otázok kontaktujte:
starosta@vajnory.sk

Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (6)

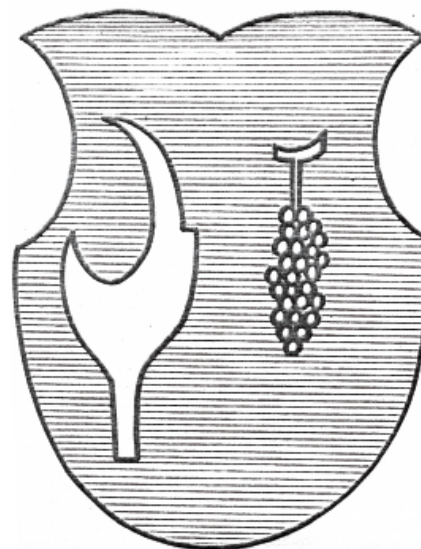
Zdroj: V. Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

Ani v šestnástom i sedemnástom storočí sa život a ťažkosti poddaných vo Vajnoroch nezlepšovali. Naopak, hrozba tureckých nájzdov, protihabsburské povstania i vojská európskych krajín, drancujúce tunajšie obyvateľstvo, situáciu ešte zhoršovali. Po istej stagnácii sa aj počet obyvateľstva najprv stabilizoval a postupne rástol. Napokon, kronika to dokladá a aj pomerne plasticky vykresľuje.

Život poddaných vo Vajnoroch sa ani po zmene majiteľa mesta Bratislavy príliš nezmenil, skôr naopak. Lebo voči novému zemepánovi, ako aj predtým opátstvu, museli plniť poddanské povinnosti. Na druhej strane však bratislavskí mešťanostovia len získali stabilnými príjmami, hlavne z vinohradov a takto pi(o)silnili svoje hospodár-

ske zázemie. Preto sa Vajnory razom stávajú najvýznamnejším a najvýnosnejším majetkom mesta (33).

Hospodársky vývin v Bratislave a okolitých obci, teda i Vajnor, ohrozovalo v 16. storočí, ba i celé dve storočia jak turecké nebezpečenstvo, ale aj protihabsburské povstanie vo vnútri krajiny. Časté obliehanie mesta a stále vojenské kontribúcie nemohli napomáhať jeho rozvoju, ale skôr zapríčinili jeho úpadok, či sa nachádzali turecké vojská tesne pred Bratislavou, alebo ďaleko od nej. Aj v samotných Vajnoroch boli viackrát o(u)bytované žoldnierske vojská, alebo cez ne prechádzali na iné bojiská, čo sa prejavilo potom drancovaním majetkov a príbytkov obyvateľstva v obci. Vajnorskí poddaní sa tiež museli zúčastňovať pri stavaní a udržiavaní protitureckých opevnení a aj opevnení bratislavského Podhradia pri vyhotovovaní násypov, na čo používali drevo z vlastných lesov. V dôsledku vojnového stavu sa zvyšovali aj pre vajnorských poddaných povinnosti pri zaobstarávaní obb(ž)ivju pre vojsko, lebo sa stále zvyšova-

Erb Vajnor zo 16. storočia

li naturálne dávky. Ďalej poddaní dodávali od každej porty poddaneckej usadlosti jedného jazdca, žold, pre koňa krmivo, poľahy

a na vlastných vozoch vozili zbrane a iné veci, ktoré odovzdávalo vojsko pre Bratislavu do mesta. Vari najväčšiu ťarchu pocítila obec v dodávke koní, lebo takto strácala u poddaných ťažný dobytok (34).

O veľmi ťažkom a neutešenom položení vajnorského obyvateľstva v týchto krušných vojnových časoch dosvedčujú rôzne dokumenty. Tak počas ohrozenia mesta, ale aj inokedy, sa prevádzali neustále súpisy verbovancov, rekvirácia slamy, sena, súpisy domov na ubytovanie vojska a toto všetko znášala chudoba poddaných až do krajností. A tak nečudo, že po toľkých utrpeniach začali sa postupne množiť ponosy a úpenlivé prosby na riešenie týchto problémov v prospech domáceho obyvateľstva. Prví sa ohlásili sťažnosťou mestskému richtárovi a mešťanostovi opáti už v roku 1522, ktorí vo svojej sťažnosti uvádzajú: „že ani príjmy osady (Vajnory) sú z nich také nízke a malé, že napríklad nestačili v tejto dobe ani na vydržovanie miestneho farára a sami opáti museli v tejto postihnutej dobe zaplatiť za odsun španielskeho vojska 350 zl., ktoré tu bolo počas tých tureckých nájazdov ubytované...“ (35).

Máme tu aj úpenlivú prosbu samotného miestneho farára Mateja Beluckého, ktorý v sťažnosti uvádza bratislavskému senátu ako patrónovi, že prítomné vojsko v obci ho celkom olúpilo. Tak sa stáva, že na dlhú dobu bola samotná fara v obci opustená. Aj sám vajnorský richtár a jeho radcovia sa obracajú taktiež priamo na panovníka Ferdinanda I., aby im nekladol nové bremená pri odovzdávaní naturálií pre žoldnierov, pretože pre svoju veľkú chudobu obce nemôžu ich plniť (36).

Márne boli sťažnosti a prosby, lebo opak bol skutočnosťou o čom svedčia tieto záznamy:

– v júli 1578 z Báhoňa informuje František Esterházy bratislavského richtára a radcov o umiestnení vojakov a žiada, aby im povolili vstup do Vajnor aj v tom prípade, že by hrozilo narobenie menších škôd, – v auguste 1596 sa uzniesli v Bratislave richtár, mešťanostovia a radcovia, ktorí žiadajú všetky stavy, aby neprekážali obyvateľom Vajnora a Lamača pri dodávke chleba, ovsu a iných naturálií pre vojsko (37).

Ej veruže nepomáhali žiaden prosby ani vypisovanie petícií, lebo senát v Bratislave mal v tom čase iné starosti.

Lebo v tom období v samotnom meste sa vyskytovala morová epidémia (1575 - 1578) a v roku 1607), takže mešťania boli radi, že žoldnierske vojská sú z dosahu ich príbytkov a že by práve oni boli príčinou ďalšieho výskytu moru.

Na dôvažok nešťastie Vajnory ešte aj v októbri 1604 roku z Viedne žiada slobodný pán Ernest bratislavského richtára a radcov, aby zariadili ubytovanie pre dva batalióny vojska vo Vajnoroch (38).

Za veľmi ťažkých životných podmienok a následne vojen v 15. ako aj v 16. storočia nastal rozvrat spoločenského a hospodárskeho života. Len v dôsledku vojen, kde iste padlo aj mnoho vajnorčanov, znížil sa ich počet v mieste, ba mnoho poddanských usadlostí zostávajú pusté. I tak však počet obyvateľstva v obci neklesol. Z roku 1546 sa zachoval azda najstarší zoznam obyvateľov Vajnora uložený(ch) v Archíve mesta Bratislavy ako príloha registra bratislavských vinohradníkov, podľa ktorého žilo v obci v tom čase asi 70 rodín. Portálny súpis bratislavskej stolice z roku 1553 uvádza, že Vajnory mali 14 port. Pod jednou portou (daňovou jednotkou) sa rozumeli štyri poddanské usadlosti - domy. Znamenalo to, že v roku 1553 mohlo byť vo Vajnoroch 56 domov, z toho pravdepodobne 9 neobývaných. Podľa odhadu v polovici 16. storočia žilo v týchto domoch 70 rodín. Tento počet sa za sto rokov zvýšil len nepatrne. Roku 1562 žilo vo Vajnoroch 80 rodín, o ďalší rok už 91, ale v roku 1657 klesol počet na 74. Až od nasledujúceho roka začal znovu pomaly narastať, takže koncom 17. storočia žilo v obci už 122 rodín. Podľa predpokladu by vychádzal počet všetkého obyvateľstva v polovici 16. storočia na 280 ľudí, v polovici 17. storočia asi 320 ľudí a koncom toho istého storočia už okolo 490 duší (39).

Roky od polovice 16. do polovice 17. storočia sú poznačené veľkou migráciou obyvateľstva, čo sa dá dokázať z desiatkových kníh, kde sa objavujú mnohé mená chorvátskej národnosti, ale aj maďarskej. V niektorých prípadoch to mohli byť rodiny, ktoré utiekali z južných častí Uhorska pred tureckým vojskom, aby sa takto vyhli, plieneniu, zabíjaniu a odvádzaniu do tureckého zajatia a otroctva.

Tak časť chorvátskeho obyvateľstva sa usadila v blízkosti Bratislavy a vytvorila si obce Slovenský a Chorvátsky Grob v severovýchodnej časti od Bratislavy, kým na západnej strane mesta v terajšom Lamači, Dúbravky(e), Devínskej Novej Vsi a Záhorskej Bystrici. Aj vo Vajnoroch sa usadilo niekoľko rodín, čo potvrdzujú ich mená, ako napr. Antalič (teraz Antalic z maď. Antalicz), Benčič, Hrzič, Jurkovič, Krištofič, Sobolič, Svitanič, Vlašič. Z južnej časti Uhorska prichádzajú usadlíci zrejme maďarskej národnosti ako Balogh, Fekete, Glonetz, Jaszlovsky, Kucsera, Múcska, Takács, Vítaloss.

Medzi starousadlické vajnorské rodiny, ktoré tu prežili všetky nepokoje a ťažkosti a s ktorými sa stretávame už v roku 1546 (a žili tu iste skôr) sú mená Axamit, Čík, Fekete, Fašung, Grebeči, Nádaždy, Polák, Srna a Zeman (40).

Jazykovo neupravené, doslovný prepis z kroniky Prešporská obec Vajnory.

VYBERÁME PRE VÁS

Na facebookových stránkach Vajnory v spomienkach nájdete každý deň odkaz na nový príspevok do niektorého zo štyridsiatich albumov www.spominajme.com.

Podobenka z Vajnor
občianske združenie so sídlom Konzová 33, 831 07 Bratislava
IČO: 42364795

Detský folklórny súbor
Podobenka z Vajnor
pozýva deti od 4 rokov

ZÁPIS

piatok 10. a 17. septembra 2021
od 14.30 do 16.00 h

sobota 11. a 18. septembra 2021
od 09.00 do 10.00 h
v malej sále Domu kultúry Vajnory, Pod lípami 2

V našom kolektíve zažijete radosť a smiech, naučíme sa nové hry, tance a pesničky. Prívitame každého, mladšieho či staršieho, jednoducho každého s dobrou náladou. Stačí len medzi nás prísť!

PRAVIDELNÉ NÁCVIKY OD 24. SEPTEMBRA 2021:
Každý piatok od 14.30 h do 16.00 h a sobotu od 9.00 h do 10.00 h
v malej sále Domu kultúry Vajnory, Pod lípami 2!
Gabriela Zemanová, predsedníčka OZ a vedúca DFS
Kontakt: +421 905 201 464 E-mail: podobenkazvajnor@gmail.com
www.facebook.com/podobenkazvajnor

Rozhovor s otcom Jozefom Kováčikom, novým farárom vo Vajnoroch, ktorý prichádza s predsavzatím

Hovor, Pane, Tvoj sluha Ťa počúva

Zhovárал sa: Stanislav Bachleda

Snímky: archív

STRUČNE ZO ŽIVOTA KŇAZA

„Na svet som prišiel pod Kysucami v drobtárskej dedine Veľké Rovné, kde som do desiatich rokov prežíval svoje detstvo. Vzhľadom na to, že bývalý režim nám vyvlastnil náš dom, museli sme sa obzrieť po novom bydlisku. Napokon rodičia s mojimi starými rodičmi našli nové bývanie na Záhorí, kde pokračovalo moje detstvo a mladosť. Do základnej školy som chodil vo Vysokej pri Morave, na gymnázium v Malackách a napokon som tri roky študoval na Rímskokatolíckej Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave. Následne ma poslali študovať do Ríma, kde som ukončil teologické štúdiá a kňazské svätenie som prijal v Trnave, vtedy ešte v Bratislavsko-trnavskej arcidiecéze. Ďalšie tri roky som sa v Ríme venoval štúdiu pôsobenia v masovo-komunikačných prostriedkoch“.

Otec Jozef Kováčik

► Ako prišlo k Vášmu vyslaniu do farnosti Vajnory?

Zvyčajne k prvému júlu nastávajú medzi kňazmi pohyby. Je to prirodzený proces výmeny kňazov medzi farnosťami, keď duchovný otec už odovzdal všetko, čo bolo potrebné a žiaduce pre farnosť, v ktorej pôsobil. Aj on potrebuje pre svoju službu nadobudnúť novú dynamiku. V mojom prípade prišlo k zmene, aj keď nie presne takto. Dosiaľ som pôsobil dve funkčné obdobia ako programový riaditeľ televízie LUX, taktiež som pôsobil vo farnosti Panny Márie - Kráľovnej rodiny na Teplickej ulici v Bratislave. Otec arcibiskup ma z tejto služby uvoľnil, aby som dokončil niektoré rozpracované projekty. Krátko som bol aj pomocným duchovným v Dúbravke a napokon ma otec arcibiskup oslovil, či by som

bol ochotný prijať službu farára vo farnosti Vajnory vzhľadom na to, že otec Nádaszký mal zdravotné problémy. Môžem Vám dôverne povedať, že táto služba ma potešila a od prvého júla som sa stal duchovným v tunajšej farnosti. Vajnory sú mi veľmi blízke, ale k tomu sa ešte vrátíme.

► Poverenie službou kňaza je trvalé, dlhodobé, alebo je časovo určené?

Dlhodobé...?. To nikto z nás nevie, ale keď je kňaz ustanovený za farára, predpokladá sa stabilnejšie, dlhšie obdobie pôsobenia. Pravda, ak sa nič vážnejšie neprihodi alebo ma otec arcibiskup nepoverí inou službou.

► Môžete priblížiť čitateľom, aký je rozdiel medzi službou farára a správcu farnosti?

Správca farnosti nemá spravidla dlhodobé určenie. Z hľadiska cirkevného práva môže byť kedykoľvek preložený do inej farnosti. Ak je ustanovený za farára, stabilita a aj tomu prisluchajúca zodpovednosť je väčšia alebo k preloženiu prichádza z vážnejších príčin. Buď pre potreby diecézy alebo z nejakých iných dôvodov.

► Kedy ste pocítili povolanie pre duchovnú službu?

Práve tu vo Vajnoroch. Keď mi otec arcibiskup povedal, že mojím pôsobiskom budú Vajnory, veľmi som sa potešil a príchod do tunajšej farnosti je pre mňa pohladením. Budúci rok uplynie dvadsaťpäť rokov od môjho vysvätenia. Povolanie prišlo počas návštevy sv. Jána Pavla II. tu vo Vajnoroch, kde sa prvý raz ozval vnútorný hlas,

Pápež Ján Pavol II. a otec Jozef Kováčik

Medzi mladými

povolanie a otázka - nechcel by si byť aj ty kňazom? Som šťastný, že toto povolanie môžem naplňať práve tu, kde sa zrodilo. Keď som bol v Ríme, mal som šťastie stretnúť sa so Svätým Otcom a vyrozprávať mu svoj životný príbeh. My, naša generácia, spomíname s pohnutím na túto návštevu, ja osobitne ale pociťujem úctu aj k blahoslavenému Titusovi Zemanovi a rovnako mi je srdcu blízke aj to, že náš kostol je zasvätený Sedembolestnej Panne Márii, ktorej som oddaným vyznávačom.

► **Keď ste sa venovali duchovnej príprave, akú ste mali predstavu o svojej kňazskej budúcnosti?**

Mojím sprievodcom pred, počas štúdia i pred odchodom do Ríma bol pán dekan Augustín Drška. Na fare vo Vrakuni mi povedal: „Viem o Tvojej túžbe byť pastoračným kňazom, ale Pán Boh nás niekedy volá aj k iným službám. Choď do Ríma, študuj a uvidíš, ako sa bude Tvoj život vyvíjať“. Po príchode mi ponúkli spoluprácu v študentskom vysielaní v rádiu Vatikán, čo si všimli aj naši formátori v seminári. Keď sme dostali ďalšie možnosti i štipendia rozvíjať naše štúdiá, ponúkli mi pokračovať na fakulte inštitucionálnych komunikácií, fakulte vychovávajúcej ľudí určených ako mosty medzi inštitúciou a médiami. Napríklad ako hovorcovia, pracovníci tlačových kancelárií. Celým ďalším životom sa mi prelína kňazstvo a práca v oblasti spoločenskej komunikácie. Viac ako osem rokov som plnil aj úlohu hovorca Konferencie biskupov Slovenska, predtým ako riaditeľ tlačovej kancelárie tejto cirkevnej inštitúcie. Vyvrcholením tohto procesu bolo splnenie nášho sna - vznik televízie LUX.

Tým, že som prišiel do tunajšej farnosti, sa moja spolupráca s televíziou úplne nekončí, pretože sú projekty, ktoré treba naplniť a pokračovať v nich.

► **Ako vidíte v súčasnosti, najmä v tomto post či „medzikovidovom“ období, spoločenskú úlohu mediálnych prostriedkov?**

Žijeme v dobe, ktorá nás všetkých v rôznej miere poznačila. Neznamená to však, že by sme mali byť z toho veľmi smutní, rozladení. Je to výzva. Cirkev vždy v kríze vedela pookriať a nájsť nové spôsoby ohlasovania evanjelia. Ján Pavol II. zdôrazňoval, že cirkev nikdy nemala takú možnosť ohlasovať evanjelium prostredníctvom masmédií ako v tomto čase. Máme k dispozícii významné prostriedky a je na nás, aby sme ich dokázali účinne a zmysluplne užívať. Neznamená to, že ideme prevalcovať komerčné médiá, no je tu veľký priestor pre komunitné, akým je aj LUX. Ponúknuť duchovnú službu tým, ktorí sú otvorení prijať Božie slovo. Častokrát je prezentovaná karikatúra cirkvi a ak veriaci nemá priamy kontakt s farnosťou, je odkázaný na danú ponuku. Potom sa dá dosť zložito zorientovať. Je samozrejme, že komerčné médiá ponúkajú to, čo sa predáva, alebo škandály či drsné, negatívne udalosti. Musíme to prijať ako fakt, ale na druhej strane ponúknuť skutočný obraz cirkvi, ktorá pomáha spoločnosti hodnotovo rásť. Ako príklad môžu poslúžiť mnohé farnosti i pastoračné mládežnícke centrá, prostredníctvom ktorých sa ľudia môžu dozvedieť, že aj v cirkvi sú problémy, ale nie je to určujúca skutočnosť.

► **Umožnila Vám práca v médiách a s médiami účinnejšie komunikovať s veriacimi a verejnosťou?**

Naučila ma, že jazyk je neustály proces, že sa vyvíja. Je to výzva pre duchovného, aby ohlasoval evanjelium dnešnému svetu, teda nie prostriedkami spred polstoročia, ale treba sa snažiť pochopiť ako sa súčasnému človeku prihovoriť a bez straty hodnoty ponúknuť evanjelium. Bolo by veľkou chybou chcieť ho riediť len preto, aby sme sa ľuďom zapáčili. Ľudia sú hladní po skutočnej hodnote.

► **S akým predsavzatím a poslaním v duchovnej a spoločenskej činnosti prichádzate do obľúbených Vajnor?**

V prvom období sa budem riadiť myšlienkou vyjadrenou slovami Hovor, Pane, Tvoj sluha Ťa počúva. Aj ja chcem pozorovať, hovoriť i počúvať. Dôvernejšie spoznať prostredie, farnosť, veriacich i ostatných občanov. Keďže je to dobrá farnosť, chcem ju dobre spoznať a ponúknuť, čo bude potrebovať. To nie je inštitúcia, ktorá zamrzla v čase, ale živý organizmus. Pandémia a jej dôsledky citeľne poznačili spoločnosť, a preto treba na ne veľmi pozorne a citlivo reagovať. To je pre mňa výzva a zodpovedná úloha. Verím, že spolu s farským spoločenstvom sa nám to podarí uskutočniť. A dôležité bude aj ukázať, že sme aktívnou a plnohodnotnou súčasťou komunity v „dedine v meste“, ako radi Vajnoráci svoju mestskú časť nazývajú. Preto bude dôležitý aj dobrý vzťah s občianskymi predstaviteľmi.

Vinohradnícky spolok Vajnory – pripravujeme sa na prvú oberačku

Text: Ing. Juraj Ondruška, PhD.
Predseda správnej rady VSV
– Vinohradnícky Spolok Vajnory

Snímky: archív

Milí Vajnoráci,

vo Vajnorských novinkách (číslo 3-4/2021) sme Vás informovali o založení nášho Vinohradníckeho spolku Vajnory v novembri minulého roku. Naším poslaním je nadviazať na stáročnú tradíciu vinohradníctva vo Vajnoroch, ktorá posledné desaťročia začala upadať. Po zvládnutí komplexných aktivít okolo vajnorských viníc a prác v obhospodávaných vinohradoch, ako napríklad oprava stĺpkov, doplnenie a šponovanie drôtov, rez a viazanie viniča, kosenie buriny a likvidácia náletových drevín, zelené práce a niekoľko ošetrení viniča príslušnými postrekmi, nás čaká vyvrcholenie sezóny – oberačka, lisovanie a následná starostlivosť o mušt a víno. Ak máte prebytočné demižóny či iný nevyužitý materiál, smelo nám ich ponúkajte, určite ich vieme využiť na dobrú vec!

Čo sa nám podarilo počas krátkej činnosti spolku? Primárne sme sa zamerali na záchranu čo najväčšej časti zanedbaných viníc vo vajnorskom choťári. Stručne to dokumentuje priložená mapa.

Červená značka VSV znamená, že na týchto honoch sa začali vďaka nám obrábať opustené vinice. A to jednak prostredníctvom zabezpečenia zmluvy medzi majiteľmi a novými nájomníkmi, ako aj obrábaním viníc vlastnými silami a s pomocou dobrovoľníkov. Modré logo VSV znamená, že tieto vinice majiteľa chcú zachrániť a sú ochotní ich dať do prenájmu novému hospodárovi, ale zatiaľ nie sú vinice v ponuke z dôvodu potreby sceľovania či problémového umiestnenia parciel. Vinohrady označené žltým písmom VSV je možné si aktuálne zobrať do prenájmu za symbolickú cenu, pričom náš spolok rád záujemcom poradí a podporí aj začínajúcich vinohradníkov. Celkovo sa na základe našich akti-

Ohniská aktivity VSV- Vinohradníckeho spolku Vajnory

vít zatiaľ obnovila vinohradnícka činnosť na viac ako 15 hektároch viníc. Najväčšou vinicou v procese revitalizácie je lokalita Pod prešovňou, známa aj ako Olšie. Je to vinica priamo pri vstupe do vajnorských vinohradov, na ktorej rastie jelša prihlásená do súťaže o strom roka. Rozloha tejto vinice, ktorú PD Vajnory vrátilo do užívania vajnorskému pozemkovému spoločenstvu (Urbár Vajnory), je takmer 8 hektárov.

S podporou vajnorského Urbáru sme pre túto vinicu našli nového vinohradníka – známeho račanského vinára Miloša Maťuša, ktorý sa podujal na obrábanie tohto už pár rokov zanedbaného vinohradu. Takže najbližšie dva roky nebudú vykonané práce ocenené úrodou! O to viac si vážime, že sa pán Maťuš pustil do záchranu týchto starých koreňov a veríme, že ho vinohrad odmení unikátnym vínom zrodeným pod vajnorským Olším. Záchrana vinice Olšie je skutočne odvážny krok, čo potvrdzujú aj názory vinárov z okolia. Podľa slov niektorých z nich tento vinohrad bol už súci na vyklčovanie a novovýsadbu. Hroz-

no zo starých koreňov, ktoré za desaťročia prenikli hlboko do podlažia, však vykazuje inú kvalitu a charakteristiku ako mladý novovysadený vinič. Navyše, nakoľko okolitá odvodňovacia infraštruktúra bola roky nečistená, je tento vinohrad podmočený.

Výkup viníc za účelom výstavby sa v krátkodobom horizonte nedá očakávať, pretože proces komasácie v našom choťári neprebehlo a zatiaľ nevidujeme aktivity, ktoré by k tomu smerovali. Územný plán zatiaľ stále chráni naše kultúrne dedičstvo pred znehodnotením vinohradov výstavbou. O to dôležitejšia je vinohradnícka aktivita každého vinohradníka. Výnimkou je lokalita „Táborky“ v katastri Rače, kde vlastní pozemky niektorí Vajnoráci. Tu je územný plán zmenený a na webovej stránke MÚ Rača sú zverejnené podklady naznačujúce vývoj tejto lokality.

Pri iniciatívach vo vajnorskom choťári sa dá očakávať len špekulatívne pokusy lacno kúpiť vinicu od frustrovaných vlastníkov, ktorí si s ňou nevedia rady. To nepomôže niko-

Akcia Vína v parku.
Snímka: Simona Ondrušková

Dozrievajúce hrozno „Vajnorský hrozen“ vo vinici VSV.
Snímka: Michal Szalay

mu! Ak je zabezpečené obhospodarovanie, vlastníci nebudú vystavení tlaku úradov pod rizikom pokút, tak ako tomu bolo v Pezinku. To by bola ďalšia voda na mlyn špekulantom s pozemkami.

V tejto súvislosti sa opätovne obraciame na majiteľov vinohradov, ktorí si netrúfajú svoje vinice obrábať, aby nás kontaktovali a nenechali svoje vinice chátrať. V tomto období je najlepšie vidieť, v akej kondícii sa vinice nachádzajú. Budúci rok by sme chceli sceľovať väčšie plochy, aby sa dala pri obrábaní lepšie využiť technika. Sledujeme tiež aktuálny vývoj legislatívy aj na podporu ekologického vinohradníctva. V júli sme sa zúčastnili pilotnej akcie „Vína v parku“. Zatiaľ sme neprezentovali svoje vlastné víno, ale propagovali sme našu činnosť pri stánku nášho v súčasnosti druhého najväčšieho vinohradníka vo Vajnoroch – vinára Miloša Maľuša z Rače, ktorému vďačíme za záchranu veľkého kusu opustených vinohradov.

Pri tejto príležitosti je potrebné konštatovať, že ľudia stále nemajú jasno v rozoznaní dvoch vajnorských spolkov. My nie sme ten spolok, čo obrába komunitnú vinicu Široké. My pôsobíme celoplošne, vďaka nám sa rozbehla stagnujúca obnova viníc v rámci celého chotára. Sme radi, že našou aktivitou prispievame k budovaniu povedomia o vinohradníctve vo Vajnoroch a aj miestny úrad po dlhých rokoch začal podnikať aktivity ako „Vína v parku“ na oživenie vinohradníckeho „folkloru“ vo Vajnoroch. V rámci budovania dobrých vzťahov a výmeny poznatkov s vinohradníkmi z okolia sme mali prednedávnom aj skutočne vzácnu návštevu. Naše pozvanie prijal pán Milan Pavelka, jeden z najúspešnejších vinárov a vinohradníkov v našom regióne. V neformálnom duchu sme si prešli celý vajnorský chotár od Rače až po Svätý Jur. Pri smutnom pohľade na zanedbané vinohrady sme sa zhodli, že Vajnory čaká pri ich záchrane ešte veľa práce. Veľmi si vážime vzácne rady a potre-

hy, ktoré nám pán Pavelka odovzdal. Okrem iného sme sa dozvedeli zopár špecifik našich vinohradov z hľadiska žulového podložia, ktoré je vraj európskym unikátom. Identifikovali sme aj začínajúcu múčnatku na niektorých vinohradoch, ktorú bolo potrebné rýchlo sanovať. Pán Pavelka nám sľúbil pomoc v našej snahe záchranu vajnorských vinohradov a oceňuje aktivity VSV, čo je pre nás veľkým povzbudením. Tento skúsený vinohradník nám s ľahkosťou určil niektoré neznáme odrody vo viniciach. Dozvedeli sme sa, že v našom komunitnom vinohrade máme aj tradičnú vajnorскую odrodu Peseckú Leánku. Na ďalšej návšteve nám pán Pavelka prisľúbil aj ukážku jeho vinohradníckych zručností.

Záverom by sme touto cestou chceli poďakovať všetkým našim priaznivcom a dobrovoľníkom, bez ktorých by záchrana vajnorských vinohradov nebola možná. V tomto duchu – na zdravie!

Vajnorská jelša, lokalita Pod prešovňou – „Olšie“. Snímka: Juraj Ondruška

Divadlo SELAVÍ vystúpilo v lete vo Vajnoroch.

Predstavenie o nás samotných....

Divadlo Selaví

Text: Vlado Kalina
Snímky: archív

Zmysluplne tráviť čas, ktorý už teraz patrí najviac nám... týmito slovami priblížila umelecká vedúca Darina Stellerová z Divadla SELAVÍ zrod jedného z najmladších ochotníckych súborov pôsobiacich na území nášho hlavného mesta.

Dom kultúry v Ružinove prijal ponuku mať vo svojej pôsobnosti ochotníkov, ktorí si za svojej motto vzali myšlienku, že budú súborom, v ktorom „seniori hrajú pre seniorov“. A tak ešte cez zimné mesiace, v časoch, keď covidová pandémia nedovoľovala sa nikde stretávať, si vytvorili na jednej zo sociálnych sietí virtuálny priestor, v ktorom mohli začať skúšať hru s cieľom, až bude po všetkom – sme pripravení nájsť si svojich divákov. Najmä tých, ktorí sa z domovov pre seniorov alebo klubov dôchodcov už nemôžu, ale často aj neodvážia vybrať do divadla. Na začiatok, keď ešte nevedeli, aká dlhá bude cesta k prvému predstaveniu, si vybrali hru, v ktorej v minulosti už viacerí členovia divadla účinkovali a ktorá im bola svojou podstatou najbližšia. V hre „Vek je len číslo...“ od Arnošta Goldflama, blízkeho spolupracovníka Bolka Polívku, sa totiž stretnú štyria dôchodcovia, žijúci

v spoločnom domove pre seniorov, a spomínajú na príjemné a menej príjemné príhody, ktoré zažili na rôznych divadelných scénach i mimo nich. S týmto predstavením prišli poslednú tohtoročnú júlovú nedeľu aj do Vajnôr, aby v Parku Pod lipami, vo svojom prvom predstavení pod holým nebom, niekoľko desiatok divákov nielen zabavili, ale trochu aj priviedli k zamysleniu, či vek je naozaj dôvodom na to, aby sme sa hoci aj v seniorskom veku vzdávali svojich záujmov a spoločných radostí. „Sme naozaj radi, že ochotníci z ružinovského Divadla SELAVÍ nadviazali na skúsenosti, ktoré mali s nami v časoch, keď ešte pôsobili v iných súboroch, a že práve Vajnory si vybrali za jedno z prvých miest, kde sa mohli predstaviť s výsledkom ich doterajšieho snaženia“, zdôraznila pri uvedení predstavenia vicestarostka Vajnôr Ing. Soňa Molnárová.

Ako sme sa pri osobnom stretnutí dozvedeli, na záver leta, posledný augustový štvrtok, ochotníci z Divadla SELAVÍ uvedú v Dome kultúry Cultus Ružinov svoju druhú tohtoročnú premiéru, napísanú podľa skutočnej udalosti, hru od chorvátskeho autora M. Gavrana Lásky Georgea Washingtona, ktorá je psychologickou sondou do myslenia dvoch žien, ktoré prvého amerického prezidenta milovali v rovnakom čase. Predstavenie sa začína o 18.00 hod., vstup je voľný.

JUBILANTI SENIOR KLUBU VAJNORY

Božena Kališová, 75 rokov
Pavol Belaj, 70 rokov
Božena Valentová, 80 rokov
Amália Orthová, 80 rokov

Srdečne blahoželáme.

Bohatá činnosť Vajnorského vinohradníckeho spolku

Text: Milan Kodnár
Snímka: archív

Letné mesiace i napriek vysokým teplotám boli bohaté na akcie a činnosti nášho Vajnorského vinohradníckeho spolku.

Spolu so 105 ďalšími lokáciami po celom Slovensku sa Vajnorský vinohradnícky spolok v dňoch 25. – 26. 6. zúčastnil Víkendú otvorených parkov a záhrad.

V komunitnom vinohrade Široké čakala na návštevníkov a návštevníčky pútavá komentovaná prehliadka vinohradníckej minulosti Bratislavy a Vajnor. Priamo vo viniči bola nainštalovaná výstava autentických čiernobielych fotografií vinohradníkov a vinohradníčok pri prácach vo vajnorských vinohradoch. Pre záujemcov sme prvýkrát predstavili aj pripravovaný vinohradnícky chodník, ktorý začína pri vinohrade Široké a končí na vyhládke vo viniči Paure. Smädni a hladní návštevníci sa mohli počas celého víkendú občerstviť lokálnym vínom a špecialitami. Okrem záujemcov z Bratislavy prišli aj naši dobrí priatelia z Vajnorského okrášlovacieho spolku, ktorí svojím spevom navodili dobrú náladu. Atmosféru tohto podujatia si môžete pozrieť aj na fotkách na našom webe.

V sobotu 31. 7. 2021 sa uskutočnil pilotný ročník akcie Vína v Parku Pod lipami, kde sme ako Vajnorský vinohradnícky spolok – Via Vitis prezentovali vinárov z Vajnor a mohli ste „okoštovať“ ich produkciu:

Historické fotografie s témou vinohradníctva

- FRANKOVKA, Martin Fekete
- VELTLÍN, Božo Zeman
- RYŇÁK, Božo Zeman
- VLAŠÁ, Dušan Sabol
- WEINERN, domáci sekt zo zmesi vín, Norbert Surányi

Vínu, ktoré vám chutilo najviac, môžete odovzdať svoj hlas v ankete na našej webstránke: <https://www.viavitis.sk/ankety> Mohli ste si pozrieť aj výber starých fotografií s nosnou témou vinohradníctva a vinič vo Vajnoroch (za spoluprácu ďakujeme Jánovi Jurkovičovi). Navyše zásluhou Martina Feketeho sme našu prezentáciu obohatili aj o historické vinohradnícke náradie, s ktorým sa kedysi vo vajnorských vi-

niciach pracovalo. Aj vďaka tomu ste mali možnosť dozvedieť sa viac o vinárstve, ktoré k Vajnorom neodmysliteľne patrí. Ďakujem Vám všetkým, ktorí ste prišli a pomohli nám vytvoriť príjemnú atmosféru pri pohári vína. Verím, že akcia sa Vám páčila a budeme v nej pokračovať aj naďalej.

P.S. Poteší nás, ak nám napíšete svoje podnety a návrhy do ďalších ročníkov: viavitisvajnory@gmail.com. Uvítame medzi sebou aj ďalších vajnorských vinárov, aby sme mohli širokej verejnosti odprezentovať aj ich vína. Ak máte na povale či v pivnici staré vinohradnícke náradie, radi ho zaradíme do plánovaného vinohradníckeho múzea vo Vajnoroch.

Prezentácia historického vinohradníckeho náradia

Prezentácia vín z Vajnorského vinohradníckeho spolku.

Pozdravujem...

Text: J. Cigániková
Snímka: archív

Sadám na bicykel, okolo uší mi hučí letný vzduch a ja viem, že je čas sa trochu stíšiť. Žiadne klíšé, len príroda, ktorá mi upokojí myseľ. Cítim sa, akoby som na všetkom mala svoju zásluhu. Smiešne, lebo viem, že v tomto prsty nemám. Ale nič ma nedokáže presvedčiť, že niečo tak dokonalé môže vzniknúť náhodou. Boh. Niekde tam v tých korunách iste drieme. A nateraz mi stačí, že som súčasťou. Možno to dokonca znamená, že sme ňou všetci.

Svet sa mi v poslednej dobe zdá príliš rýchly. Nechcem nemať čas, aby som neskôr opäť rozmýšľala, ako ho mám dohnať. Rada sa zastavujem a skúmam veci naoko obyčajné a prirodzené, občas sa mi stáva, že ma prekvapia a v niektorých prípadoch dokonca zahanbia. Nedávno sa mi do rúk dostal článok o aktivitách Poľovníckej spoločnosti Vajnory. Niečo o devätnástich osobách, ktoré čistili približne 300 ha hory a vinogradov a z okolitých lesov a polí vynosili takmer 5 ton odpadu. V takýchto chvíľach zažívam dva rôzne pocity. Jeden z nich je rovnako nezmyselný ako ten pri mojich návštevách lesa – naivná hrdosť, že tiež patrí k ľudskej rase, taký ten pocit, že aj ja... A potom druhý, ktorý je naozaj opodstatnený. Poznáte to, občasná ťažoba na duši, že to predsa len nie je moja zásluha... A koho práca to teda bola? Práca Poľovníckej spoločnosti Vajnory. Hrdosť vo mne opäť rastie. Aj hokej viem hrať rovnako dobre.

Milí čitatelia, dovoľte mi, aby som vám predstavila pána Jána Panáka z Poľovníckej spoločnosti Vajnory.

► **Pán Panák, o spomínanej „zbernej“ akcii som sa dočítala na internete. Veľmi mi to ma prekvapilo, ako sa vaša spoločnosť angažuje aj v tejto oblasti. Plánujete podobnú akciu aj na tento rok?**

V roku 2021 sme sa už v lese za účelom jeho čistenia stretli. Ako aj po iné roky, vyzbieralo sa množstvo odpadu, čo je na jednej strane dobrá správa. No na strane druhej je smutné, že sa nepotrebné a použité veci z našich domovov vyhadzujú do prírody. Mám pocit, že ľudia často zabúdajú, že tu nie sú sami. Na týchto akciách sa svojou časťou podieľa aj Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Vajnory. Pravidelne nám zabezpečuje kontajner.

Ján Panák

► **Koľko členov má Poľovnícka spoločnosť Vajnory?**

Naša spoločnosť má 14 členov.

► **Akú zver je možné stretnúť v okolí Vajnor?**

Určite tu môže človek vidieť diviaky, srny, daniely, líšky, rôzne druhy vtáctva. Naše lesy sú bohaté na rozmanité druhy, i keď nie vždy je ľahké stretnúť ich. Väčšina zvierat je plachá, utečú nielen pred hlukom, ale i vtedy, keď sa im čosi nepozdáva. Diviaky, napríklad, sú veľmi pozorné tvory. Dokážu vycítiť nebezpečenstvo, majú výborný sluch.

► **Na posedoch určite strávite množstvo času...**

Máte pravdu, k našej práci to jednoducho patrí. Ale byť v lese je príjemné, vôbec mi to nerobí problém a myslím, že ani ostatným členom našej spoločnosti.

► **Mnohí z nás netušia, aké úlohy plní poľovnícka spoločnosť. Môžete nám niektoré vaše povinnosti opísať?**

V prvom rade by som chcel zdôrazniť, že poľovník nie je len osobou, ktorá mieri a vystrelí. Je to človek, ktorý sa má starať o zver a aj o prostredie, v ktorom táto zver žije. Je aktívny pri automobilových nehodách, keď sa do stretu s vozidlom dostane zvierat, musí sa postarať o to, aby bolo z vozovky odstránené a správne zlikvidované. Poľovníci sa podieľajú na zbere uhynutých vtákov a nechávajú ich vyšetriť s prihliadnutím na ochorenie vtá-

čej chrípky. Rovnako postupujú aj pri líškach, pri ktorých sa potvrdzuje alebo vylučuje besnota. Poľovnícka spoločnosť Vajnory spolupracuje aj so Základnou školou Kataríny Brúderovej. Deti sú veľmi vďační diváci, ukazujeme im, čo si možno ešte pri prechádzke lesom nestihli všimnúť, vysvetľujeme, odpovedávame na otázky. Po degustácii ovocných štiav si žiaci pri poľovníckej chate opečú jabĺčka alebo špekáčky. Aj biologická ochrana letiska je často prácou poľovníka.

► **Moja posledná otázka na vás, pán Panák, môže znieť trochu smiešne. Napriek tomu by som rada porozumela rozdielu medzi horárom a poľovníkom.**

Veľmi zjednodušene ide o to, že horár sa stará o horu a poľovník zase o zver. Samozrejme, aj horár má oprávnenie nosiť zbraň a loviť zver. Medzi týmito dvoma povolaniami existuje mnoho prienikov v činnostiach, ktoré vykonávajú.

„Pozdravujem vás, lesy, hory, z tej duše pozdravujem vás!“

P. O. Hviezdoslav: Hájnikova žena

Tento citát som si (ako učiteľka slovenského jazyka a literatúry) nemohla odpustiť. Ospravedlňte ma, som tak trochu rojko. Áno, pozdravujem vás, lesy, hory! Ale viem byť aj veľmi pragmatická. Ktovie, možno v blízkej budúcnosti budem môcť pre naše hory urobiť viac ako ich len pozdraviť. A čo vy?

Informácia pre obyvateľov MČ Bratislava-Vajnory

Čo by mal vedieť každý občan v prípade ohrozenia

Text: Mgr. Katarína Molnárová
spracované z pomôcky obv. úradu a revue
pre civilnú ochranu obyvateľstva

Ľudia si uvedomia riziká, ktoré ohrozujú ich život, zdravie alebo majetok spravidla až vtedy, keď sa stanú priamymi účastníkmi havárií, živelných pohrôm či katastrof. Analýzy vzniknutých mimoriadnych udalostí potvrdzujú skutočnosť, že nevhodné reagovanie na situáciu a podceňovanie jej možných dôsledkov – spoločne so vzniknutou panikou - znásobujú straty na životoch a zvyšujú počty zranených. Aj keď jednotlivec vo väčšine prípadov nemôže pri mimoriadnej udalosti zásadne zvrátiť jej priebeh, môže vhodnou reakciou výrazne znížiť dosah jej následkov vo svojom okolí. V nasledujúcom príspevku ponúkame niekoľko zásadných rád na zvládnutie situácie v prípade ohrozenia.

DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA TIESŇOVÉHO VOLANIA

Ak ste v ohrození života alebo zdravia, ak je ohrozený váš majetok alebo ste účastníkom mimoriadnej udalosti, pri ktorej je ohrozený život, zdravie alebo majetok iných občanov, dožadujte sa poskytnutia pomoci na nasledujúcich telefónnych číslach tiesňového volania. V prípade požiaru, dopravnej nehody, pri príznakoch chemického alebo biologického terorizmu, ohrozenia následkom živelných pohrôm, pri doručení podozrivej zásielky, anonymnom oznámení o uložení bomby (nebezpečnej látky) a iných mimoriadnych udalostí volajte telefónne číslo tiesňového volania:

- › **112 – Operačné stredisko integrovaného záchranného systému (IZS) – európske číslo tiesňového volania**
- › **150 – Hasičský a záchranný zbor (v prípade požiaru, dopravnej nehody, ohrozenia následkom živelných pohrôm)**
- › **155 – Zdravotná záchranná služba (v prípade ohrozenia života a zdravia)**
- › **158 – Polícia (v prípade ohrozenia následkom trestnej činnosti)**

Ak ste v tiesni a potrebujete pomoc, VOLAJTE 112!!!

VŠEOBECNÉ ZÁSADY PRI VYŽADOVANÍ POMOCI

Ak vyžadujete pomoc v tiesni alebo pri oznamovaní správy o mimoriadnej udalosti, uveďte

- › **svoje meno a číslo telefónu**, z ktorého telefonujete, druh udalosti (požiar, dopravná nehoda, povodeň, trestný čin a pod.),
- › **rozsah udalosti** (požiar domu, bytu, lesa, ohrozenie života viacerých osôb, zaplavenie cesty, poľa, obce a pod.),
- › **miesto udalosti**,
- › ak je na miesto udalosti sťažený prístup, uveďte **spôsob prístupu, smer, odkiaľ je možné miesto udalosti dosiahnuť** a druh prístupovej cesty (súkromná cesta, poľná cesta a pod.).

Po ukončení hovoru počkajte na spätné volanie operátora príslušnej záchrannej služby alebo polície.

VŠEOBECNÉ ZÁSADY ČINNOSTI PRI OHROZENÍ

- › Uvedomte si, že najväčšiu hodnotu má ľudský život a zdravie a až potom záchrana majetku.

- › Pamätajte na sebaochranu, poskytnutie prvej pomoci a vzájomnej pomoci v tiesni.
- › Rešpektujte informácie poskytované prostredníctvom rozhlasu a televízie.
- › Nerozširujte poplašné a neoverené správy.
- › Nepodceňujte vzniknutú situáciu a zachovajte rozvahu.
- › Netelefonujte zbytočne, aby ste počas mimoriadnej situácie nepreťažovali telefónnu sieť.
- › Pomáhajte ostatným, najmä starým, chorým a bezvládnym ľuďom, postarajte sa o deti.
- › Dodržiavajte pokyny pracovníkov civilnej ochrany a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy.

VAROVANIE OBYVATEĽSTVA

Varovanie obyvateľstva je jedným z najdôležitejších opatrení civilnej ochrany. Varovanie je vykonávané varovnými signálmi uskutočňovanými prostredníctvom sirén. Varovné signály sú následne dopĺňané hovorovou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

**Ak zaznie varovný signál:
nastáva mimoriadna situácia,**

Celoplošný Screening – Dom Kultúry

podľa tónu signálu a dĺžky jeho trvania zistíte, pred čím vás varuje, počúvajte následnú hovorenú informáciu vysielanú rozhlasom, televíziou alebo hlásením mestského rozhlasu.

Varovné signály VŠEOBECNÉ OHROZENIE

Varovanie obyvateľstva pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti

2-minútový kolísavý tón sirén

Kolísavým tónom sirén v trvaní 2 minút sa počas vojnového stavu a počas vojny vyhlasuje aj ohrozenie v prípade možného vzdušného napadnutia územia štátu. Slovná informácia pri takomto ohrození obsahuje vymedzenia územia, pre ktoré je ohrozenie vyhlásené, a výraz „VZDUŠNÝ POPLACH“

OHROZENIE VODOU

Varovanie obyvateľstva pri ohrození ničivými účinkami vody

6-minútový stály tón sirén

KONIEC OHROZENIA

Koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti

2-minútový stály tón sirén bez opakovania

V mestskej časti Vajnory varovanie a vyrozumie obyvateľstva sa vykonáva sirénou umiestnenou na streche ZŠ Kataríny Brúderovej a miestnym rozhlasom.

ČO ROBIŤ, KEĎ ZAZNIE SIRÉNA ? (mimo doby pravidelného preskúšania)

➤ Pri pobyte mimo budovy – vyhľadajte čo najrýchlejšie úkryt, poprípade vstúpte do najbližšej budovy.

- Ak sa nachádzate v domácnosti – zhromaždite celú rodinu a byť neopúšťajte.
- Nesnažte sa vyzdvihnúť deti zo škôl a predškolských zariadení, bude o ne postarané.
- Vytvorte izolovaný uzavretý priestor – uzavrite a utesnite okná, dvere a vetráky, odstavte klimatizáciu (netesnosti prelepte páskou, väčšie netesnosti môžete utesniť tkanivami namočenými vo vode s rozpustenými saponátmi). Uzavretím priestoru znížite pravdepodobnosť vlastného ohrozenia.
- Uhasťte otvorený oheň a iné spaľovacie zariadenia.
- Sledujte vysielanie rozhlasu a televízie a riadte sa podľa vysielaných pokynov.
- Telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky, najmä nevolajte čísla tiesňového volania.
- Postarajte sa o domáce a hospodárske zvieratá.
- Čakajte doma na ďalšie pokyny.

POZNÁMKA:

Overte si, či vo vašej blízkosti nie sú ohrození starí ľudia, chorí, neschopní pohybu! Postarajte sa o deti bez dozoru! Pri akejkoľvek činnosti zachovávajte pokoj a rozvahu!

ČINNOSŤ V OBLASTI OHROZENEJ ÚNIKOM NEBEZPEČNÝCH LÁTKOK

Nebezpečné látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi, toxikologickými alebo biologickými vlastnosťami samostatne alebo v kombinácii môžu spôsobiť ohrozenie života, zdravia alebo majetku. Všeobecne pod nebezpečnými látkami rozumieme chemické, rádioaktívne alebo biologické látky.

Únik nebezpečných látok môže byť spôsobený deštrukciou stacionárneho zdroja nebezpečnej látky (výrobné zariadenie, sklad, zariadenie využívajúce nebezpečnú látku ako médium, napr. chladiarské zariadenie) alebo z mobilného zdroja pri preprave nebezpečnej látky (autá alebo železničné vagóny určené na prepravu nebezpečných látok). V MČ Vajnory hrozí toto nebezpečenstvo najmä pri železničnej alebo cestnej preprave nebezpečných látok.

Ohrozenie nebezpečnými látkami môže byť spôsobené aj teroristickým útokom.

V prípade úniku nebezpečnej látky (alebo v prípade chemického terorizmu)

Nebezpečné chemické látky spôsobujú poškodenie centrálného nervového systému, dýchacích orgánov, zažívacieho traktu, poškodenie kože alebo narušujú metabolizmus postihnutého. V prípade havárie spojenej s únikom nebezpečných chemických látok pôsobia na okolie v podobe plynu alebo výparov. V prípade teroristického útoku môžu byť použité vo forme aerosólov alebo plynu, prípadne môžu byť použité na zamorenie vodných zdrojov.

Keď zaznie varovný signál sirény pri pobyte v budove:

- zostaňte vo vnútri, prípadne sa ukryte v úkryte (ak je dostupný),
- vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere, vetráky, odstavte klimatizáciu,
- pripravte si improvizovanú ochranu dýchacích ciest, očí a odkrytých častí tela,
- zapnite rozhlas, televíziu a sledujte vysielanie,
- riadte sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko,
- pripravte si evakuačnú batožinu,
- telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky,
- poskytnite pomoc chorým, postihnutým osobám, osobám neschopným pohybu, starším osobám, postarajte sa o deti bez dozoru,
- zachovávajte rozvahu a pokoj,
- budovu opustite len na pokyn.

Keď zaznie varovný signál sirény pri pobyte mimo budovy:

- zachovajte rozvahu, zorientujte sa podľa situácie a rozhodnite sa pre opustenie priestoru ohrozeného nebezpečnou chemickou látkou,
- vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy; ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, okamžite vyhľadajte úkrytie v budovách a postupujte ako pri pobyte v budove.

Zásady správania sa pri dopravnej nehode vozidla prepravujúceho nebezpečnú látku

Ak ste účastníkom dopravnej nehody, pri ktorej došlo k úniku nebezpečnej látky:

- › odstavte vozidlo, podľa možnosti mimo dosahu pôsobenia nebezpečnej látky tak, aby zostala zachovaná priepustnosť komunikácie pre príchod záchranných zložiek,
- › ak ste sa neočakávane ocitli v dosahu pôsobenia nebezpečnej látky, vypnite motor vozidla a urýchlene opustite zamorený priestor, chráňte si dýchacie cesty vreckovkou,
- › bez ohrozenia vlastného života zistite, čo sa stalo, v žiadnom prípade sa nepribližujte k havarovanému dopravnému prostriedku,
- › oznámte nehodu hasičskej a záchrannej službe, zdravotnej záchrannej službe alebo polícii,
- › nedotýkajte sa nebezpečnej látky ani predmetov, ktoré by mohli byť ňou kontaminované,
- › po príchode záchranných zložiek sa riadte pokynmi veliteľa zásahu alebo polície.

VŽDY PLATÍ!!!

Ochranná maska a akákoľvek náhrada slúži iba na únik z ohrozeného priestoru. Nebezpečná látka sa pri úniku šíri v smere vetra. Únik z ohrozeného priestoru voľte kolmo na smer vetra.

ČO ROBIŤ PRI PREPUKNUTÍ EPIDÉMIE ALEBO PANDÉMIE

Zatiaľ nie je známy zaručený spôsob ako sa vyhnúť nákaze. Pre svoje zdravie však môžete urobiť niekoľko preventívnych opatrení:

- › často si umývajte ruky mydlom a vodou. Ak to nie je možné, použite alkoholový čistič rúk alebo gélový dezinfekčný prostriedok. Roztierajte ich po rukách, kým nie sú suché.
- › nedotýkajte sa úst, nosa a očí, pokiaľ ste si neumyli ruky.
- › keď kašľate alebo kýchate, zakryte si ústa a nos vreckovkou. Odhoďte ju do koša a umyte si ruky.
- › vyhýbajte sa preplneným miestam. Ak môžete, zostaňte doma.
- › povrchy domácnosti čistite a dezinfikujte každý deň.

V prípade, ak ochoriete:

Zostaňte doma a dištancujte sa od ostatných ľudí. Ak sa chcete porozprávať so svojim lekárom, zavolajte skôr, ako pôjdete do jeho ordinácie. Ak máte vážne príznaky, ako napríklad ťažkosti s dýchaním, zavolajte na telefónne číslo 112 alebo choďte ihneď na pohotovosť.

Ak vyhľadáte lekársku starostlivosť, majte nos a ústa prekryté ochranným rúškom. Vyhnite sa verejnej doprave a taxíkom.

Ak je to možné, nech sa o vás stará iba jedna osoba.

Pandémia spôsobuje hospodárske a sociálne problémy, pretože mnoho ľudí je chorých alebo nemôže pracovať. Tu je niekoľko vecí, ktoré môžete urobiť, aby ste pomohli svojej rodine a komunite pred a počas pandémie:

- › vytvorte zoznam núdzových kontaktov
- › vyhľadajte miestne organizácie poskytujúce pomoc v prípade, že potrebujete informácie, podporu alebo zdravotné služby
- › zistite, či môžete pracovať z domu
- › naplánujte si aktivity pre domáce vzdelávanie v prípade, že je škola zatvorená
- › skladujte dostatočné množstvo vody, jedla či liekov
- › zdravie si môžete utužovať tým, že si odýchnete, zvládnete stres, budete sa správne stravovať a cvičiť
- › pomáhajte seniorom a susedom zdieľaním informácií a zdrojov.

IMPROVIZOVANÁ OCHRANA DÝCHACÍCH CIEST A POVRCHU TELA

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sú určené na ochranu dýchacích ciest a očí, ak neboli vydané ochranné masky a prostriedky na ochranu povrchu tela.

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sa používajú najmä pri:

- › presune osôb do úkrytov,
- › úniku z priestoru zamoreného nebezpečnou látkou,
- › prekonávaní zamoreného priestoru,
- › evakuácii obyvateľstva.

Ochrana hlavy

Odporúča sa použiť čiapky, šatky, šály, cez ktoré je vhodné natiahnuť kapucňu, prí-

padne nasadiť ochrannú prilbu (najlepšie cyklistickú, pracovnú, lyžiarsku a podobne). Najvhodnejším spôsobom ochrany úst a nosa je prekrytie týchto častí kusom flanelovej tkaniny alebo froté uterákom mierne navlhčeným vo vode, vodnom roztoku sódy alebo kyseliny citrónovej. Oči chránime okuliarmi uzavretého typu. Vetracie prieduchy na okuliaroch prelepíme lepiacou páskou.

Ochrana trupu

Všeobecne platí zásada, že každý druh odevu poskytuje určitú mieru ochrany, pričom väčší počet vrstiev zvyšuje koeficient ochrany. Na ochranu môžete použiť dlhé zimné kabáty, bundy, nohavice, kombinézy, šuštiakové športové súpravy. Použitie ochranné odevy je nutné dostatočne utesniť na krku, rukávoch a nohaviaciach. Netesené zapínanie a rôzne nežiaduce trhliny v odevu je nutné prelepiť lepiacou páskou. Ku všetkým ochranným odevom je vhodné použiť nepremokavý plášť (napr. plášť do dažďa) alebo plachtu prehodenú cez hlavu.

Ochrana rúk a nôh

Veľmi dobrým ochranným prostriedkom rúk sú gumené rukavice. Pre ochranu nôh sú najvhodnejšie gumené a kožené čizmy, kožené vysoké topánky. Pri použití nízkych topánok je vhodné zhotoviť si návleky z igelitových vrecúšok alebo tašiek.

Pri použití improvizovanej ochrany je potrebné dodržiavať nasledujúce zásady:

- › celý povrch tela musí byť zakrytý,
- › všetky ochranné prostriedky je nutné čo najlepšie utesniť,
- › na dosiahnutie vyšších ochranných účinkov kombinujte viac ochranných prostriedkov alebo použite odev v niekoľkých vrstvách.

COVID – testovanie

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave upozorňuje

Seniori, buďte obozretní!

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava III apeluje na občanov, najmä na staršiu generáciu, aby nezabúdali na ostražitosť. Podvodníci vedia zneužiť každú situáciu a ich konanie Vás môže pripraviť o značnú časť majetku alebo dokonca o celoživotné úspory.

ODPORUČAME VÁM PRETO:

- ▶ Ak Vám niekto zazvoní či zaklope na domových dverách, pokiaľ môžete, pozrite sa cez priezor (kukátko), prípadne cez okno, a spýtajte sa na dôvod návštevy.
- ▶ Pokiaľ Vás niekto osloví a ponúkne Vám meranie tlaku/zraku či ponúkne vykonanie testu zdravotného stavu, môže ísť o podvodníka, ktorý si za tieto služby od Vás bude pýtať finančnú hotovosť.
- ▶ Ak Vám niekto ponúka pomoc v domácnosti, prípadne nákup liekov či potravín a vyžaduje hotovosť či platobnú kartu, preverte si, či túto aktivitu zabezpečuje mestská časť, v ktorej žijete.
- ▶ Ak Vám niekto ponúka podomový predaj ochranných pomôcok alebo iného tovaru, nepristupujte na kúpu. Zväčša ide o predražený, odcudzený, falošný alebo nekvalitný tovar.
- ▶ Pokiaľ Vás neznáma osoba osloví a ponúka vám „výhodnú zmluvu“ (plyn, elektrina, poistenie a podobne), nič nepodpisujte. Poradte sa s rodinou, so známymi a podmienky zmluvy si dobre preštudujte.
- ▶ Pokiaľ dostanete email s ponukou výhodného zhodnotenia Vašich peňazí či s ponukou úveru s nízkym úrokom, zmeny banky a podobne, tieto informácie si

vždy preverte. Rovnako buďte ostražití v prípade, ak obdržíte email, v ktorom bude odosielateľ žiadať prístupy k internet bankingu alebo údaje k vašej platobnej karte. Žiadna banka od vás tieto údaje nebude požadovať, a vôbec nie touto formou!

- ▶ Rovnako buďte opatrní, keď si objednáte tovar online. Požiadajte o názor osoby, ktorej dôverujete a preverte si e-shop a jeho recenzie na rôznych fórach a diskusiách. Rovnako na stránke e-shopu si skontrolujte obchodné podmienky a kontaktné údaje.

V prípade, že máte podozrenie z páchania podvodného konania, ihneď kontaktujte Policajný zbor na číslo 158.

Čierne skládky odpadov

Text: Michaela Hrkčková

Na území mestskej časti Bratislava-Vajnory sa neustále objavujú nové skládky odpadov pozostávajúce hlavne zo stavebného odpadu, komunálneho odpadu a pneumatík. Tento odpad znečisťuje životné prostredie, znižuje estetický vzhľad územia, poškodzuje zdravie obyvateľov, zvierat a ohrozuje rastliny.

V zmysle ustanovenia § 12 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch (ďalej len „zákon o odpadoch“) je každý povinný nakladať s odpadmi alebo inak s nimi zaobchádzať v súlade s týmto zákonom, ktorý neohrozuje zdravie ľudí a nepoškodzuje životné prostredie, a to tak, aby nedochádzalo k riziku znečistenia vody, ovzdušia, pôdy, horninového prostredia a ohrozenia rastlín a živočíchov, obťažovaniu okolia hlukom alebo zápachom a nepriaznivému vplyvu na krajinu alebo miesta osobitného významu.

V rámci starostlivosti o územie Vajnôr a zabezpečenia kvalitného života obyvateľov žiadame občanov, aby v prípade zistenia ukladania nelegálnej skládky odpadov nezodpovednými ľuďmi, o okamžité nahlásenie na Mestskú políciu, tel. č.: 159, v prípade väčšej skládky na štátnu políciu, tel. č. 158.

Podľa § 15 zákona o odpadoch oznámí umiestnenie odpadu na nehnuteľnosti, ktoré je v rozpore s týmto zákonom môže akákoľvek fyzická osoba alebo právnická osoba príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva (t.j. Okresný úrad Bratislava, odbor starostlivosti o životné prostredie) alebo obci, v ktorej územnom obvode sa táto nehnuteľnosť nachádza. Vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti je povinný do troch pracovných dní po zistení, že na jeho nehnuteľnosti bol nezákonne umiestnený odpad, oznámiť túto skutočnosť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva alebo obci, v ktorej územnom obvode sa táto nehnuteľnosť nachádza.

Na webovej stránke mestskej časti Bratislava-Vajnory je zverejnené tlačivo „Oznámenie o nelegálnej skládke odpadov“, ktoré je možné vyplniť a poslať na Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Vajnory. Dôležité je uviesť presné umiestnenie skládky odpadov, parcelné číslo pozemku, katastrálne územie, prípadne GPS súradnice. Ďalej zloženie skládky a v prípade vedomosti o osobe, ktorá odpad na mieste uložila, aj túto osobu.

Podme spoločne chrániť životné prostredie, aby sme sa nemuseli pozeráť na nezákonne uložené odpady, ktoré znižujú kvalitu nášho života, ako aj život zvierat a rastlín.

TLAČIVO
„OZNÁMENIE
O NELEGÁLNEJ SKLÁDKE
ODPADOV“

Ďalšia investícia do vodovodu a kanalizácie vo Vajnoroch

Text: Tomáš Hajdušek
Snímka: Martin Bača

Po vybudovaní vodovodu na ulici Za humnami prichádza zo strany Bratislavskej vodárenskej spoločnosti na území mestskej časti Bratislava-Vajnory k dlhoočakávaným investíciám.

Predovšetkým ide o modernizáciu podtlakovej stanice na Dorasteneckej ulici, ktorá bude vybavená novou technológiou v podtlakovej i čerpacej stanici. Pristúpi sa aj k sanácii existujúceho stavebného objektu čerpacej stanice a k výmene strechy na podtlakovej stanici. Zároveň sa na Dorasteneckej ulici realizuje sanácia vodovodu. Vodovodné potrubie DN 100 bude nahradené potrubím DN 150 v dĺžke 610 m. Prípojky, ktoré sú v zlom technickom stave, budú vymenené po vodomernú šachtu.

Čerpacia stanica na Dorasteneckej ulici.

Výmena poškodených prípojok sa uhradí z rozpočtu BVS. Z dôvodu prestavby podtlakovej stanice PS01 je nevyhnutná aj rekonštrukcia jestvujúceho kábla NN prípojky, ktorého kapacita bude po modernizácii PS01 nedostačujúca. Uvedený kábel je v súbehu s jestvujúcim vodovodom. Významnou zmenou prejde aj Široká ulica, kde bude vybudovaná nová gravi-

tačná kanalizácia a vákuová vetva v dĺžke 114 m. Aj vďaka tejto investícii budú mať občania kvalitnejšie bývanie, zodpovedajúce 21. storočiu.

Rekonštrukčné práce na ulici Široká by mali byť dokončené najneskôr do konca septembra.

Komponenty z čerpacej stanice

Rozkopávka Širokej ulice

Príbehy Vajnorského ornamentu (7)

S ornamentom od narodenia

Katarína Bednárová -krstná plachtička

Text: Elena Karácsonyová
Snímky: archív

Naozaj nepreháňam. V minulosti sa detičky narodené do tradičnej vajnorskej rodiny stretávali s vajnorským ornamentom už od narodenia. Posteľ, héle, v ktorej sa dieťa narodilo, bola oddelená od ostatného obytného priestoru vyšívanou plachtou. A výšivka novorodiatka sprevádzala už pri jeho prvej ceste „medzi ľuďi“ – na krst.

V minulosti sa krst obyčajne vykonával do troch dní po pôrode, najlepšie v nedeľu, aby dieťa bolo „sviatočné“. Na krst bábätko niesla kmotra (krstná mama), resp. krstní rodičia. Bolo oblečené v košielke, zavinuté v perinke a prikryté plachtičkou na krst – krstnou dečkou.

Krstné dečky/plachtičky boli obradovou textíliou, a tak sa ich zdobeniu venovala veľká pozornosť. Boli jednou z prvých súčastí „výbavičky“ malého Vajnoračka či Vajnorky, ktorá bola bohato vyšívaná – samozrejme vajnorským ornamentom. Tie, ktoré prinášame v dnešnom príbehu, pochádzajú z druhej polovice 20. storočia a sú v súčasnosti najznámejšou formou a zároveň poslednou vývojovou fázou tejto textílie. Vyšli z rúk Viktórie Zemanovej,

Kataríny Bednárovej a Štefánia Zemanovej. Plachtičky sú vyšité na lesklej látke – saténe, resp. umelom hodvábe. Na všetkých je dodržaná rovnaká forma výšivky – v strede je veniec, v ktorom dominujú kvety alebo stredová „kytica“ kvetov, z dolných rohov plachtičky sa rozvíja výšivka symetricky k stredu dolného a do bočných pásov (smerom hore). Využívajú sa všetky známe ornamentálne motívy – kvety v najrôznejších podobách, vtáčiky, hrozno, klásky, hroznové listy. Očarí nás i bohatá farebnosť. Nechýba ani červená farba, ktorej bola od dávna pripisovaná ochranná funkcia. Horná časť plachtičky je nevyšívaná, tou zakrývali dieťa. Výšivka je situovaná do dolných dvoch tretín až troch štvrtín dečky – bola to tá časť, ktorá bola viditeľná, voľne splyvala smerom dolu. Dolnú stranu a obe boč-

Viktória Zemanová – detail krstnej plachtičky

Štefánia Zemanová – kvet zo stredovej kytice – krstná plachtička

Katarína Bednárová – detail krstnej plachtičky

Štefánia Zemanová – detail

né strany plachtičky zdobí paličkovaná čipka v klasickej žlto-bielej farebnosti.

Môžeme predpokladať, že v najväčšej miere sa na zhotovenie krstných plachtičiek využívala biela látka – šili a vyšívali sa ešte pred narodením dieťaťa, o čom svedčí náročnosť ich výzdoby. Staršia literatúra uvádza, že krstnú dečku krstná mama dala do povojníčka – teda priniesla ako dar novorodeniťku. Podľa mojich informácií sa (najmä v období po druhej svetovej vojne) tieto plachtičky šili a vyšívali už v menšej miere a v rodine či medzi známymi sa na krst požíčovali.

Ako vidíte na fotkách, jedna z plachtičiek, ktoré predstavujeme v dnešnom príbehu, je ružová. Bola vyhotovená v rokoch 1950 –

1951 a používala sa pre dievčatá i pre chlapcov. V tom období nebolo také jednoduché kúpiť vhodnú látku, a tak využili tú, ktorú mali k dispozícii, hoci ju bolo treba „zložiť“ z dvoch kusov. Tak boli naše staré mamy naučené – nekupovať nadbytočné množstvo a využiť všetko, čo mali doma, v maximálnej miere – dnes tomu hovoríme trvalá udržateľnosť.

Krstné dečky sa už dnes pri krstoch nevyužívajú a vzhľadom na svoj pôvodný účel využitia sa neprezentujú na verejnosti ako kroje a ani nevystavujú v domácnostiach. Mnohé z nich tak zostávajú skryté v skrinách a niektorí z tých, ktorí ich opatrujú, azda ani netušia, na čo slúžili. Zdokumentovaných ich tiež nemáme mnoho a chýbajú nám najmä informácie o starších va-

riantoch. Preto zopakujem svoju prosbu z predchádzajúcich „príbehov“ - ak máte krstnú dečku doma, napíšte nám, prosím, doplňte dokumentáciu vajnorského ornamentu o cenné informácie. A ak máte doma akýkoľvek iný predmet dekorovaný vajnorským ornamentom, ku ktorému máte osobný vzťah a o vzniku alebo osude ktorého máte informácie (hoci aj malého rozsahu), jeho príbeh tiež radi prinesieme na stránkach Vajnorských noviniek.

Námety na ďalšie „príbehy vajnorského ornamentu“ nám môžete posilať na e-mailovú adresu redakcie alebo na adresu elena.vianočka@gmail.com

Počiatky pôsobnosti nášho dychového orchestra (7)

Vajnorská dychovka v plnej paráde

Zdroj: Vojtech Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

Po skončení druhej svetovej vojny, v dejinách najhoršej, sa život aj vo Vajnoroch obracia k lepšiemu. Ľudia sa chcú nadýchnuť po rokoch utrpení, zabudnúť na nešťastia a smútok, a tak sa otvára nový priestor aj pre kultúrne vyžitie. Ožíva aj tunajšia ikona, v tom čase už legendárna vajnorská dychovka, bez ktorej si život v tejto obci vie málokto predstaviť.

Len čo stíchli posledné výstrely v obci po prechode frontu, vrátil sa i nový a veselší život do Vajnor, lebo čoskoro sa ozývajú lahodné tóny dychovky, čo bol znak, že táto kapela žije...

Niektorí hudobníci sa vracajú od vojenských hudieb, z nich Fero Fekete a Cyril Soboiľič dokonca z koncentračných táborov z Nemecka. To sa už všetci dávajú dohromady. Medzitým kapelník Matej Belaj sa musel plne venovať svojim povinnostiam vojenského dirigenta, lebo sa medzitým stal kapelníkom tejto hudby. Na záver jeho účinkovania v dychovke vo Vajnoroch mu (treba) priznať, že má veľkú zásluhu na tom, že táto hudba získala "švih" hodný vojenskej hudbe. A tak na mieste kapelníka vajnorskej dychovky nastupuje nový muž Fero Fekete, do tejto doby ako člen kapely. Akt odo-

vzdania hudby sa konal v poslednú júnovú nedeľu pre(d) Potravným družstvom na hodovej zábave, kde sa pri tanci zišla takmer celá obec. Tu slávnostne odovzdáva Matej Belaj kapelnícku paličku novému kapelníkovi s tým, aby jeho nastávajúca a tak zodpovedná funkcia priniesla nielen jeho osobnú slávu, ale aj zábezpeku ďalšieho rastu vajnorskej dychovej hudby.

Nový kapelník preberá tento kádrový stav hudby:

- Matej Belaj hráč na basu, doterajší kapelník
- Viktor Fekete a Cyril Fekete ako klarinety
- Fero Fekete nastávajúci kapelník, František Belaj
- tenory Slávo Grebeči, Vojtech Fekete
- trúbky Viktor Tichý, Pavol Antalic
- bubny Rafael Zeman

Alojz Gajdušek

Dirigent František Fekete v nasadení

Nový kapelník Fero Fekete po prevzatí hudby ako 23 ročný nemal spočiatku mnoho organizačných schopností ako jeho predchodca, ale i tak sa dal plnou vervou do práce. Vytýčil si na základe svojich vlastných predstáv perspektívny plán dychovky na realizovanie týchto hlavných úloh:

- výmenu starých nástrojov vysokého ladenia za nízke,
- výuku mladých hudobníkov z miestnej školy,
- pravidelnými skúškami a nácvikmi zvýšiť umeleckú činnosť hudby,
- doplniť notový repertoár zodpovedajúci dobe.

Prvý bod bol splnený už koncom roka 1945 doriešením výmenou a kúpu nástrojov nízkeho ladenia, k čomu pomohla zbierka v obci a spolky

Tiež sa pribrali do učenia mladí neskorší výborní muzikanti: Belovič Vavro r. 1933, Jaslovský Marcel r. 1934, Ježo Milan r. 1933, Alojz Orth r. 1933, Pilný Titus r. 1933, Tichý Zorislav r. 1934, Turenič Viktor r. 1936, Zeman František r. 1929, Zeman Štefan r. 1934, Ziška Jaroslav r. 1936

Notový materiál pre učenie dorastu bol použitý z vlastných zásob, neskoršie sa začali nacvičovať už aj skladby uznávaných autorov pre dychové hudby skladateľov Karola Pádívého, Janka Matušku, Bartolomeja Urbana a ďalších.

Koncom roka v decembri 1946 uskutočnila vajnorská dychová hudba oslavy svojho 80-ročného trvania. Oslavy prebiehali v rámci koncertu v Potravnom družstve v preplnenej divadelnej sále s veľmi bohatým hudobným a speváckym programom. V úvode sa predstavili malí muzikanti na čele

s 8 ročným Mirkom Zemanom skladbami Pod našimi okny, valčíkom Sukýnka od Bláhu. V hlavnom programe sa predstavila celá dychová hudba skladbami od Františka Kmocha „Kmochiáda“, Emila Doležela „Zmes slovenských piesní“, Františka (správne Johanesa, pozn. red.) Brahmsa „Uhorský tanec č. 5. a 6“, spevom s gitarou sa predstavili bratia Jozef a Bohuš Zemanovci. Táto reperiža bola viackrát opakovaná.

Medzníkom v historickej tvorivosti a ďalšieho kvalitatívneho rastu bol rok 1948, keď v zimných mesiacoch dychovka z Vajnora sa pripravovala na prvú nahrávku do rozhlasu. Patrón dychovky bol veľmi dobre fundovaný muzikant, neskorší zaslúžilý (a) nár. umelec Janko Matuška. Sám sa podujal na nácvik hudby a jeho tvorivou prácou a námahou pomohol vajnorským hudobníkom, aby sa jeho tóny roznesli cez éter bratislavského rozhlasu už 30. januára toho istého roku. To už plne potvrdzuje život miestnej muziky. Vie o nej celá vlasť.

V letných mesiacoch roku 1948 je vidieť vajnorskú dychovku už v novom zložení v Prahe na Poľnohospodárskej výstave na Petříne a hneď aj o 14 dní na Vsesokolskom zlete. Obveseľovala tu do sprievodu jak Hanácku župu z Moravy, tak po večeroch ostatných pražských obyvateľov. Svojim skvelým vystúpením si získali plné sympatie.

V roku 1950 boli prvý raz po ukončení vojny prehliadky a súťaže dychových hudieb. Konalo sa to v rámci Ľudovej umeleckej tvorivosti (ĽUT) a mali prebiehať v okresoch, krajoch a naostatok v celoslovenskej súťaži ĽUT. Na tieto súťaže sa pripravila i vajnorská dychová hudba pod vedením kapelníka Fera Feketeho. Keďže sa nekonalo okresné kolo,

dychovka postúpila priamo do krajského kola Západoslovenského kraja do Trnavy. Tu boli podľa súťažných propozícií vytvorené dve kategórie a to „A“ zo závodných hudieb, kým v kategórii „B“ súťažili dedinské hudby.

Dychovka z Dvorníka (Vajnora) bola zaradená do druhej skupiny a pred súťažnou porotou sa predstavila týmito skladbami:

- pochodom od Matušku - Doležela „Okolo našej zahrádky“ ako povinnou skladbou,
- „Malou tanečnicou“ od Mateja Belaja ako výberovou skladbou.

Prvý krok v takejto súťaži a hneď aj prvé miesto si vybojovala (naša) dychovka z jedenástich súťažiacich hudieb v tejto kategórii. Boli to ozaj prvé kroky k jej ďalšiemu vývinu a prejavu sa už pred širokou verejnosťou nielen doma, ale aj (m)imo obec.

Už o mesiac v júni tohto roku, ako krajský víťaz reprezentujú svoj kraj už na celoslovenskej súťaži vo Svite v kategórii „B“. Tu sa pred porotou predstavil(a) s tou istou povinnou skladbou, ale vo výberovej časti si vybral(a) už náročnejšiu a to overtúru od Václava Papša „Moravo, zem milovaná“. A teraz takisto získava prvenstvo v tejto kategórii, keď za sebou necháva hudby z Helcmanovej z Východoslovenského kraja, Likierku z Bankobystrického (?) kraja z Hnúšte a naostatok Ladce zo Stredoslovenského kraja.

—
Ilustračné obrázky použila redakcia so súhlasom vlastníka súkromnej zbierky zdigitalizovaných fotografií **VAJNORY V SPOMIENKACH**. Zbierka je prístupná na adrese **www.spominajme.com** alebo z **facebookového profilu „Vajnory v spomienkach“**.

Jazykovo neupravené, doslovný prepis z kroniky Prešporská obec Vajnory.

Zá múrmi vajnorských kasární

Text: Tomáš Hajdušek
Snímká: archív

Vojenské kasárne vo Vajnoroach majú mnohoročnú tradíciu, slúžili regrútom, ale sídlil tu aj motostrelecký pluk, či dokonca raketometný oddiel.

Dnes objekt kasární slúži predovšetkým Čestnej stráži Ozbrojených síl SR a jednotke NFIU. Skratka NFIU v angličtine znamená NATO Force Integration Unit Slovakia, čo v preklade znamená Integrovaná jednotka síl NATO na Slovensku. Napriek tomu, že o tejto jednotke sa popísalo množstvo nepráv a informácií, ktoré zavádzali a strašili obyvateľov, na vlastné oči sme sa mohli presvedčiť, že jednotka má prevažne administratívny charakter (operačno-logistický) a skôr ako zbrane tu ná-

dete počítače. Nielen vďaka mnohonárodnostným vlajkám vejúcim na nádvorí, ale aj všadeprítomnej angličtine, ktorú počúť na každom rohu, sme sa mohli už pri prvom vstupe do budovy presvedčiť, že ide o medzinárodnú jednotku. Ako nás informovala npor. Mária Blehová, ktorá je v NFIU právnu poradkyňou, každé NFIU je zložené zo 40 národných a NATO špecialistov. Každá krajina, na území ktorej sa takýto regionálny prvok nachádza, obsadzuje 20 miest národným personálom. Zostávajúcich 20 príslušníkov medzinárodného štábu NATO poskytnú partneri na rotačnom princípe. Vo Vajnoroach tak pôsobia vojaci z Českej republiky, Nemecka, Maďarska, Rumunska, Poľska, z Veľkej Británie a USA.

Čo je to vlastne NFIU a na čo slúži? To nám už povedal mjr. Tomáš Daňo, ktorý je zodpovedný za komunikáciu NFIU. NFIU je vojenský orgán NATO a medzinárodné vojen-

ské ústredie na území Slovenskej republiky. NFIU je zaradené do štruktúry síl NATO a spadá pod veliteľstvo v Štetíne. Úlohou NFIU je zabezpečovanie a koordinovanie rýchleho nasadenia spojeneckých síl v danom regióne, podpora kolektívnej obrany NATO v plánovacom procese a asistencia pri výcviku a cvičeniach. V zodpovednosti NFIU je identifikovanie logistických možností a obmedzení, transportných možností, podpornej infraštruktúry tak, aby bolo zabezpečené čo najrýchlejšie a najplynulejšie nasadenie síl okamžitej reakcie NATO.

Spolupráca mestskej časti Bratislava-Vajnory a NFIU je už dlhodobo na vysokej úrovni. NFIU počas pandémie COVID-19 pomáhala Vajnoroach materiálno-technickým zabezpečením, príslušníci NFIU sa v minulosti zúčastňovali aj na kultúrno-spoločenských akciách a spoluorganizovali sme humanitárne zbierky.

Druhé kolo Mestského bazára našlo využitie pre 3,8 ton predmetov, ktoré by sa stali odpadom

Bratislava, 29. júl 2021

Počas posledného júnového víkendu za dodržania aktuálnych protiepidemiologických opatrení prišlo na ďalší Mestský bazár v priestoroch komunálneho podniku na Bazovej takmer 650 návštevníkov. Za nákup vyzbieraných vecí, ktoré tvorili spolu približne 3,8 t, prispeli dohromady sumou vyše tritisíc eur. Vyzbierané financie sú uložené na transparentom účte a budú použité na vytvorenie stabilného bratislavského reuse centra.

Druhý Mestský bazár sa konal v súlade s aktuálne platnými opatreniami spojenými s koronavírusom a za dodržania hygienických opatrení. Počas víkendu 26. a 27. júna 2021 si ľudia odniesli za symbolický príspevok približne 4 800 znova použiteľných vecí. Hodnota vyzbieranej sumy je 3 384, – eur a spolu s financiami z októbrového bazára je vedená na transparentnom účte: <https://www.transparentneucty.sk/#/ucet/SK2609000000005171636209>.

Takmer 6 ton použiteľných a funkčných vecí prinieslo v priebehu júna spolu 178 ľudí. Odovzdané veci, ktoré si nenašli nového majiteľa, boli ponúknuté neziskovým a charitatívnym organizáciám, aby si z nich bezplatne vybrali to, čo potrebujú. Zvyšné veci budú presunuté na ďalší bazár. Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa zapojili

do zberu a priniesli stále použiteľné predmety, a tiež návštevníkom – novým majiteľom týchto predmetov. Špeciálne poďakovanie patrí aj klientom OZ Vagus, ktorí nás podporili pri realizácii druhého kola Mestského bazára.

Na budovaní stabilného bratislavského reuse centra už pracuje hlavné mesto v spolupráci s mestskými organizáciami Odvoz a likvidácia odpadu, Metropolitný inštitút Bratislavy, Bratislavské kultúrne a informačné stredisko a ďalšími subjektmi. Pôjde o jedno z prvých takýchto centier na Slovensku a jeho pilotným projektom sú práve

Mestské bazáre, v ktorých plánujeme pokračovať aj naďalej. Okrem predaja predmetov by sme chceli organizovať v jeho priestoroch aj edukačné aktivity či prevádzku zdieľanej dielne na opravu použitých predmetov.

Ďalší bazár na Bazovej sa bude konať počas víkendy 9. – 10. októbra 2021. Zber vecí bude prebiehať v septembri, presné miesta a termíny budú zverejnené na www.olo.sk.

Pozor na podvodné emaily – preventívna kampaň Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava III

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava III upozorňuje občanov na nový spôsob podvodných konaní. V uplynulých dňoch boli prijaté trestné oznámenia pracovníkov spoločností. V oboch prípadoch boli pracovníci kontaktovaní prostredníctvom mailovej komunikácie. V prvom prípade bol pracovník kontaktovaný osobou, ktorá vystupovala pod menom nadriadeného, ktorý prostredníctvom emailu zadal vykonanie platby na účet zahraničnej banky. Keďže banka požadovala doplnenie údajov k tejto transakcii, kontaktovala pracovníčku, ktorá sa spojila s nadriadeným, ktorý jej však povedal, že žiadny takýto email jej nezaslal.

V druhom prípade bol zaslaný email z adresy podobnej adrese obchodného partnera, s ktorým spoločnosť spolupracuje. V emaille oznámili, že z banky dostali informáciu o zmene IBAN, pretože so starým účtom boli technické problémy, a preto svojim obchodným partnerom zasielajú nové platobné údaje. Upozornili aj na to, že v emaille, ako aj na predfaktúre je uvedený iný príjemca, čo však odôvodnili práve problémami so starým účtom. Informácia o úhrade bola následne zaslaná na adresu obchodného partnera. Obchodný partner telefonicky spoločnosť informoval o tom, že ich emailový účet bol napadnutý hackermi

a spoločnosti bola zaslaná zlá predfaktúra, na základe ktorej bola vykonaná platba.

Polícia v tejto súvislosti apeluje na občanov, aby boli obozretní pri emailovej komunikácii a následnej realizácii platieb. Odporúčame preveriť si informácie z viacerých zdrojov, prípadne telefonicky, a skontrolovať emailovú adresu odosielateľa, ako aj platobné údaje.

V prípade, že máte podozrenie z páchania podvodného konania, ihneď kontaktujte Policajný zbor na číslo 158.

Hostom u nás bol pravdepodobne aj Škótsky pútnik – Scotus Viator

Text: Stanislav Bachleda

Snímky: Wikipedia

Slovenskom i samotnými Vajnormi prechádzali nielen dejinné udalosti, ale aj významné osobnosti. Nie všetky návštevy sú zaznamenané v kronike či v iných písomných dokladoch, ale tie, ktoré sa podarilo zachytiť, stojí za to pripomenúť.

V kronike Prešporská obec Vajnory sa na strane 72 uvádza: „Jedným z takýchto návštevníkov bol veľký priateľ Slovákov svetoznámy anglický spisovateľ Scotus Viator, (pôvodným menom Robert William Seton-Watson, (pozn. red.), ktorý počas svojej návštevy Bratislavy zavítal 7. júna 1925 aj do Vajnor, kde v škole vyjadril obdiv a podakovanie za možnosť zhliaďnúť si maľby a výšivky uložené a vystavené v škole.“

Mohlo dôjsť k nesprávnemu zápisu dátumu návštevy alebo sa jeho pobyt konal aj v uvedenom roku. Vo viacerých zdrojoch sa však uvádza, že Slovensko navštívil tento významný historik v rokoch 1907, 1910, 1913, 1919, 1923 a 1937. Je celkom možné, že na krátky čas sa cestou zastavil v roku 1925 aj na Slovensku, a teda aj vo Vajnoroch. Avšak, aj keby táto skutočnosť nebola overiteľná, predpoklady na to sú aj vzhľadom na to, že sa poznal s Ferdinandom Jurigom, a preto stojí za to pripomenúť si tohto, náš národ vášnivo obhajujúceho historika svetového mena, ktorý sa pobral na večnosť pred sedemdesiatimi rokmi.

Robert William Seton-Watson (20. 8. 1879, Londýn – 25.7. 1951, Skye) sa narodil v škótskej rodine. Tento fakt mohol byť podnetom na používanie pseudonymu Scotus Viator – Škótsky pútnik. Možno ho považovať za polyglóta, keďže z jazykov ovládal aj nemčinu, francúzštinu a taliančinu, dohovoril sa po maďarsky, srbsky, chorvátsky po česky i po slovensky. V roku 1907 publikoval dielo Budúcnosť Rakúsko-Uhorska.

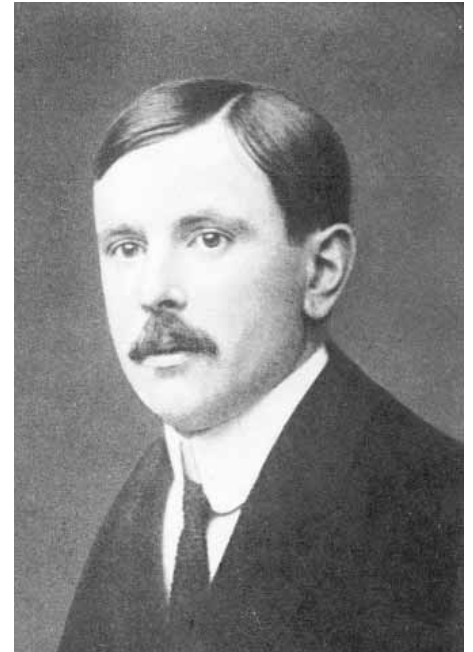
Na študijnú cestu po Slovensku sa vybral v máji a v júni 1907 cestou z Viedne do Hodonína. Spreádzal ho hodonínsky kňaz, pedagóg a známy muzikológ Dr. Alois Kolísek, s ktorým navštívil Skalicu, Bratislavu, Pezinok, Modru, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín, Žilinu, Ružomberok, Liptovský Sv.

Mikuláš, Turčiansky Sv. Martin, Košice, odkiaľ pokračoval až na Podkarpatskú Rus. Na vtedajšie možnosti cestovanie je to obdivuhodná trasa. Mnohi slovenskí predstavitelia kultúrneho i spoločenského života ho počas cesty informovali o nežiľivých podmienkach života slovenského národa a o upieraní národnostných práv. Udalosti, akými boli zmanipulované voľby v roku 1906 vo Vrbovom, černovská tragédia v októbri 1907, hanebný proces s Andrejom Hlinkom i rad ďalších, ho podnietili venovať sa štúdiu nespravodlivej maďarizačnej politiky a vystupňovali jeho snahu pomôcť zlepšiť práva slovenského národa v Uhorsku.

S mimoriadnym ohlasom vyšla v roku 1908 vo Veľkej Británii publikácia Národnostná otázka v Uhorsku, s ktorou v roku 1910 obhájil doktorát na Oxfordskej univerzite a začal získavať povest experta slovaných národov strednej Európy.

Zo spomienok jeho hostiteľov a priateľov, ku ktorým patrili národný buditeľ MUDr. Pavol Blaho, Dr. Ľudovít Okánik, Andrej Hlinka, Ferdiš Juriga, ThDr. Ľudovít Okánik, Gizela Blahová, Ing. Ján Procházka (riaditeľ cukrováru Oroska), Ján Vojtaššák, František Skyčák sa vynára aj poznanie, že „*prostredníctvom slovenskej piesne prišiel potom do styku s myšlienkovým prúdom Skalice, ktorý sa hneď i na stavbe jeho knihy (Národnostná otázka v Uhorsku) prejavil. Vložil do nej tri kapitoly osvetľujúce ľudového génia slovenského: úvahy Jurkovičove o maliarstve a architektúre, Vajanského o ľudovej poézii, Lichardove a Kolískove o piesni... Zakrátko však podľahol úplne čaru slovenskej melódie zvukovej i farebnej. Výšivky, keramika, ľudové maľby a stavby...*“

Vzhľadom na tvrdú maďarizačnú politiku, museli sa aj návštevy a stretnutia so slovenskými dejateľmi konať neraz utajene, preto z dôvodov ochrany pred policajným sledovaním sa miestom stretávania so Scotom Viatorom stal Hodonín a jeho sprostredkovateľom hodonínsky kňaz Dr. Alois Kolísek. Účinne sa angažoval aj za vznik Československa spoluprácou v zahraničnom odboji s Tomášom Garriquem Masarykom a Milanom Rastislavom Štefánikom, ktorá sa naplnila v auguste roku 1918. Žiaľ, jeho ďalšia návšteva v máji roku 1919, keď sa zúčastnil na pohrebe národného hrdinu Milana Rastislava Štefánika, sa niesla v atmosfére tra-

Robert William Seton-Watson

gédie a smútku. Dosvedčuje to aj jeho podpis v knihe návštev na Bojnickom zámku, kde ho sprevádzal 21. mája Ľudovít Okánik, v tom čase nitriansky župan.

V máji 1928 udelila profesorovi dejín na Univerzite v Londýne Robertovi Williamovi Seton-Watsonovi Univerzita Komenského v Bratislave pamätnú medailu a diplom, 14. novembra 1928 ho Filozofická fakulta UK v Bratislave ocenila čestným doktorátom filozofie za vedecké a publicistické zásluhy, Turčiansky Sv. Martin ho poctil čestným občianstvom. Pri príležitosti 30. výročia prvého príchodu na Slovensko ho i s manželkou v roku 1937 slávnostne privítali na viacerých miestach Slovenska, v Ružomberku mu odhalili na budove mestskej radnice bustu. Pri stom výročí príchodu na Slovensko vydala v roku 2007 Slovenská pošta známku s jeho portrétom a pri príležitosti 130. výročia narodenia mu Ministerstvo zahraničných vecí SR dňa 22. júna 2010 udelilo Zlatú plaketu in memoriam, ktorú prevzala jeho vnučka. Na počesť 140. výročia narodenia si ho v roku 2019 Slovensko symbolicky uctilo pamätným vencom, ktorý položil veľvyslanec Slovenska v Londýne pri jeho hrobe. Túto spomienku prinášame z úcty k sedemdesiatemu výročiu úmrtia tohto významného dejateľa.

Zdroje: dobová literatúra, wikipedia

Hádzanársky klub Vajnory na plážovej hádzanej

Text: Matej Jánošík
Snímka: archív

Hráči HK Vajnory sa aj tento rok zúčastnili už 7. ročníka EBT Beach Balon CUP v plážovej hádzanej, ktorý sa konal 10. – 11. 7. 2021 na bratislavskom Draždiaku. Naše družstvo štartovalo pod názvom Kouzelný kufrík - HK VAJNORY a podarilo sa mu umiestniť na výbornom 3. mieste. Na turnaji sa zúčastnilo 10 mužských a 12 ženských družstiev a patril tak medzi najväčšie na Slovensku.

Nášmu družstvu sa podarilo prejsť skupinu bez straty bodu a ako víťaz skupiny A sa bez problémov dostal do štvrtfinále, kde sme narazili na 4. zo skupiny B. Proti nám nastúpili mladí a draví hráči z Modry, ktorí vedia prekva-piť a po náročných dvoch polčasoch - prvý sme vyhrali na zlatý gól a druhý o 4 body - sme postúpili do semifinále. Tam sme sa stretli s druhým družstvom z B skupiny, s minuloročným víťazom, s Karpatskými Rytiermi. Bol to veľmi náročný zápas, kde sme každý vyhrali po jednom polčase a išlo sa na nájazdy. V nájazdoch boli úspešnejší mladíci z Bratislavy, keď finálnu prihrávku šikovne vypichol súperov brankár. Po nešťastnej prehre sme však zabojovali o 3. miesto proti hráčom Hot Ducks. Zápas pre nás nezačal šťastne, keď sme prvý polčas prehrali až o 6 bodov. Druhý polčas sme pozberali posledné sily a zabojovali o víťazstvo. To sa nám aj podarilo, keďže druhý polčas sme vyhrali o bod, a tak nasledovali nájazdy. V nájazdoch náš brankár dvakrát skóroval cez celé ihrisko a zabezpečil nám tím 3. miesto na turnaji.

SLOVÁ ORGANIZÁTOROV TURNAJA I HRÁČOV HK VAJNORY

Radi by sme všetkým zúčastneným poďakovali za krásny víkend na piesku. Veľmi si ceníme účasť každého jedného hráča, trénera, funkcionára a diváka. Sme veľmi radi, že sa počas turnaja nikomu nestalo vážne

Hádzanársky tím HK Vajnory

zranenie. Ako každý rok, ani tento nebol bez problémov, ale snažili sme sa všetko vyriešiť do pohody a sme radi, že sme si to spolu užili.

Tento ročník bol pre nás špecifickým preto, že nás tento rok predčasne opustil náš brat na piesku Tomáš Földes. Na jeho počesť sme tento rok pripravili i Cenu fair play Tomáša Földesa pre najväčšieho srdciara a čestného hráča turnaja, ktorú získala mladá brankárka Viera Sásiková z družstva Buchty.

Radi by sme poďakovali všetkým našim partnerom, bez ktorých by sme tento ťažký ročník nedokázali zorganizovať: Profichemia.sk, Bučina-eko, Jovitep, Hádzanárskemu klubu Vajnory, 123Kurier, Birel, Temaqua, Attention, Westieri Slovakia, a to za materiálnu a finančnú pomoc. Tešíme sa na ďalší ročník.

Aj tento rok sa naši Vajnorskí muži prihlásili do druhej najvyššej súťaže na Slovensku

- 1. ligy v hádzanej. Minulý rok sa po 4 kolách, kde sme zaznamenali tri výhry a iba jednu prehru, prerušila liga a do konca sezóny sa už neobnovila. Dúfame, že tento rok sa znova nezruší, a budeme môcť trénovať a dohrať súťaž. Letná príprava už začala na ihrisku vo Vajnoroch.

Tento rok sa do prvej ligy prihlásilo až 11 družstiev, takže sa môžeme tešiť na riadnu porciu zápasov. Na vytúženú športovú halu vo Vajnoroch iba túžobne čakáme, a tak sa naše domáce zápasy odohrajú ako po minulých rokoch v športových halách Dom športu (Junácka 8), športová hala Pasienny, prípadne iné športové haly podľa dostupnosti. Informovať Vás budeme na našej stránke www.hkvajnory.sk

Prvý zápas sa konal 25. 9. 2021, kde sme ako domáce družstvo hostili MHK Piešťany.

Vajnorské futbalové legendy – Kuchárovci

Text: Richard Fekete
Snímky: archív

Futbalový klub vo Vajnoroch má otvorené dvere pre všetkých. Vždy to tak bolo a vždy to tak bude. Radi u nás uvítame každého, kto chce priložiť ruky (či nohy) k dielu. Ako hráč, tréner, funkcionár či fanúšik. Či je z inej krajiny, mesta alebo bratislavskej štvrte. Mnohí takí nám už pomohli dosahovať športové či spoločenské úspechy. Veľa z nich vo Vajnoroch ostalo žiť, na niektorých sa potichu zabudlo. To ale nie je prípad otca a syna Kuchárovcov.

PETER KUCHÁR ST.

Momentálne 74-ročný absolvent fakulty telesnej výchovy a športu v Bratislave je najúspešnejším trénerom mužov v histórii klubu. Počas jeho dvoch zastávok vo Vajnoroch seniory dvakrát postupovali. Najprv v roku 1983 do I. triedy a potom v roku 1997 do IV. ligy. V našom klube tak zanechal rodený Račan, v tom čase bývajúcí na Rendezi, hlbokú brázd.

„Keď som prišiel prvý raz do Vajnora z Rače, bolo to tu také ošumelé, ale tribúna už nejaká stála a postupne sa vybudovali nové kabíny, bufet, takže to nebolo najhoršie.“

V jeho prvej etape bol predsedom FK Karol Gróf starší. V druhej už Róbert Vajda, ktorý v tom čase ešte aj hrával.

„Vo Vajnoroch pôsobili v mojich časoch šikovní futbalisti. Vajdovci, brankár Vlasto Jágerčík, Mišo Martišek, Milan Gabura, Milan „Muto“ Zeman boli dobrí, ako aj mnohí ďalší. Bolo dosť hráčov, bolo z koho vyberať. Mali sme aj „Béčko“, za ktoré som chvíľu hrával.“

Ako tréner mal rád útočný futbal, veď ako sám hovorí „hrá sa predsa pre ľudí“. Na lavičke pôsobil cez zápasy veľmi pokojne. Radšej ako krik využíval malé triky.

„Tam už nič nespravíš, nebol som impulzívny. Keď som videl, že sa nedarí, tak som

Peter Kuchár starší

dal aj v 20. minúte rozbehať náhradníkov, aby hráči na ihrisku videli, že sa bude asi striedať. Potom vždy začali hrať poriadne. Nebol som krikľúň, väčšinou som len potichu sedel na lavičke. Namiesto kriku som fajčil. Mimo ihriska som fajčil málo, ale počas zápasu som zvládol aj celú krabičku. Najmä preto, že som si párkrát potiahol, niekde som cigaretu položil, zabudol som na ňu a zapálil som si ďalšiu. Ale keď sa mi v roku 1994 narodila dcéra, tak som zo dňa na deň s fajčením prestal.“

Ďalší úspech zaznamenal v Rači, s ktorou ku koncu svojej trénerskej kariéry postupil v roku 2001 do III. ligy. Vajnory striedal práve s pôsobením v račianskom klube. Z neho k nám prišiel začiatkom 80. rokov prvýkrát a potom aj druhý, keď už bolo ihrisko predsa len kvalitnejšie.

Vždy sme v tabuľke končili hore. Bavilo ma to, na tréningy som mal dosť času, ihrisko a tráva sa upravili. Podmienky na súťaž boli v poriadku. Rád som sem chodil, páčilo sa mi tu, výborná partia chalanov, aj ľudia chodili a bolo tu fajn.

Postup do IV. ligy bol v roku 1997 veľká vec. Vajnory boli v tabuľke vysoko aj zopár sezón predtým, ale vždy im „kúsok“ chýbal.

Peter Kuchár mladší

Aj kvôli rozhodcom. Na tých majú pamätníci z tých čias veľmi zlé spomienky. Po jednom z kľúčových zápasov s Malinovom, ktorý sme doma prehrali 0:1, ich nahnevaní diváci nechceli nechať odísť.

„Boli jednoducho kúpení, až do večera museli čakať vo svojej kabíne. Tuším prišli pre nich policajti.“

V sezóne 1996/97 sme už postupovali. Sčasti aj pre reorganizáciu súťaže, ale hlavne preto, že vo Vajnoroch bol silný kolektív. Aj s dvomi synmi trénera Kuchára. Mladší Pavol vydržal v kádri pár sezón, zo staršieho Petra sa stala opora mužstva aj klubu.

PETER KUCHÁR ML.

Narodil sa v roku 1969 a futbalovo vyrástol v Rači. Do Vajnora sa dostal po vojne začiatkom 90. rokov. „Zavolať ma otec. Vrátil som sa z vojny a nemal som kde hrať.“

Na začiatku zapadol do partie skúsených starších hráčov. V kabíne sedeli bratia Vorlíčkovci, Vajda, Milan Zeman, Fašungovci, Horník. Mladších zastupoval Palo Matula. V ďalších rokoch sa mužstvo omladzovalo a čoraz viac začalo myslieť na postup.

„Dva roky nám to nevyšlo, ale potom prišli mladí šikovní chalani - Aleš Čík, Mi-

Mužstvo zo začiatku 80-tych rokov. Horný rad zľava tréner Peter Kuchár, Ľubomír Krištofič, Ján Bajbar, Anton Bartkoviak, Marián Zeman, Ľubomír Bohúň, Peter Fašung, Štefan Zeman, predseda klubu Karol Gróf, dolný rad zľava František Grebeči, Jozef Zeman, Peter Fašung, Miloš Tapšík, Vladimír Mihalovič, Jaroslav Fakla

loš Grebeči, Braňo Herko, Mašaš (Robo Mašašovský). A práve s ním sme sa dohodli, že treba klub trochu naštartovať. Sadli sme si a začali robiť plány ako „nabudiť“ aj prostredie.“

Vytvorila sa vhodná atmosféra na rekonštrukciu areálu. Do veľkej brigády sa v lete 1996 zapojili hráči i otcovia tých mladších, zväčša bývalí futbalisti.

„Ten areál dožíva vždy, kým nepríde niekto, kto ho chce oživiť. Povedali sme si, že keď to urobíme, vydrží ďalších 10 rokov. Upravili sme trávnik, hlavne v 16-tkach, kde boli veľké diery. Robo Vajda zohnal stroje z Bernolákova. Museli sme opraviť jednu bránu, bola asi o 20 centimetrov nižšia ako určujú pravidlá, odpíliť sme ju a nadvihli. Moja babka ušila rohové zástavky, vzadu sa vynovilo pletivo, skultúrnil sme WC aj unimobunky. Začali sme prerábať aj tribúnu, vybavil som dary od sponzorov v okolí. Nepotrebovali sme peniaze, ale tovar, zohnal som plechy aj farbu, ktorou sme ich natierali. Družstvo nám kúpilo nové lopty, ozvučenie priniesol Robo Mašašovský.“

Vďaka tomu futbal vo Vajnoroch znova ožil. „Jožko Kukučka nám robil cez prestávky dídžeja, púšťal hudbu, diváci kopalí penaltu. Pre tých, ktorí dali gól, som vybavil malé odmeny, ako napríklad pizzu z miestnej pizzerie. Tribúna bola znovu plná, na zápasoch mužov to žilo, predávali sa lístky. S Robom Mašašovským sme vtedy tým úplne žili. Pre mňa bolo krásnym zadosťučinením, že sme ihrisko dali dokopy.“

Organizátor brigády dal dokonca natrieť striedačku hostí čiernou farbou, aby tam súper v teple nemohli veľmi dýchať. Na našu zase nakreslil buldoga, aby hráčov motivoval k bojovnosti. Všetko smerovalo k tomu, aby postúpili.

„Chceli sme všetci postúpiť do IV. ligy, ale rozhodcovia nás často „odpálili“. Mali sme na to, ale v tom čase bolo treba mať na svojej strane rozhodcov. Stále sme bojovali s Malinovým B. Raz sme u nich hrali zápas, ktorý trval 100 minút, len aby domáci stihli vyrovnať. Horúco bolo raz aj u nás. Prehrali sme a rozhodcovia čakali do desiatej večer, aby mohli odísť. V tom období až príliš vládli rozhodcovia.“

Do IV. ligy sme sa dostali v roku 1997. V kádri boli viacerí kvalitní hráči. Okrem bratov Kuchárovcov aj Andrej Kulčár, Miro Rybár, Robo Mašašovský, Martin Zeman, Attila Pál, Robo Vajda, Andrej Kohan, Aleš Čík, Braňo Herko, Vlado Vančík, Peťo Priečovský, Miloš Grebeči a ďalší. Partia bola výborná.

„Ani si nespomínam na nejaké hádky. Každý vedel, na čo má, kto čo dokáže navyše, kto je slabší či lepší. Brigáda „vygumovala“ všetky spory a bolo to medzi nami „čisté“. Neodmysliteľnou akciou bolo aj

Druhá éra trénera Kuchára. Horný rad zľava: Miloš Grebeči, Marián Jaslovský, Andrej Kohan, Aleš Čík, Róbert Mašašovský, Peter Kuchár ml., Peter Priečovský, Vlastimil Jágerčík, Pavol Matula, tréner Peter Kuchár st., hospodár Prokop Murín, stredný rad zľava Ivan Vorlíček, Vladimír Vančík, Andrej Belaj, Milan Gabura, Pavol Kuchár, Martin Zeman, dolný rad zľava Miloš Novák, Andrej Kulčár a deti Laura Kulčárová a Andrej Gabura

Brigádnic v lete 1996 – horný rad zľava Andrej Kohan, Andrej Kulčár, Peter Rybár, Róbert Mašašovský, Peter Kuchár ml., Róbert Vajda, Peter Priečovský, Prokop Murín, sedia Miloš Grebeči a Pavol Kuchár

uzavretie sezóny v reštaurácii na stanici, kde sme vyhlásili najlepších hráčov.“

Eufória zostala aj po postupe. „V prvých sezónach vo IV. lige sme hrali dobre, dokonca sme uvažovali, že pôjdeme ešte vyššie. Utvrdilo nás v tom aj to, že sme hrali pohár proti vtedy kvalitnej KOBE Senec a doma sme vypadli až na penaltu.“

Do tretej ligy sa Vajnory nakoniec dostali v roku 2016. Aj vďaka tomu, že ľudia ako Kuchárovci vytvorili na to v klube dobré základy.

„To ku mne stále patrí, žil som tým, robil som to so srdcom... Hráči, diváci, všetko ostalo vo mne. Stále Vás sledujem. Ani Raču nevnímam tak ako Vajnory.“

Život FK Vajnory

Posledné inštrukcie trénera

Nástup v dobe covidovej

Tesne pred výkopom

Nový brankár Branislav Števaňák

Text a snímky: Richard Fekete

Je tu nová sezóna. So všetkým, čo patrilo k tým predchádzajúcim, ale aj s novinkami, ktoré už pred viac ako rokom priniesla doba covidová.

Vauguste bola Bratislava „zelená“, a preto sme pri organizácii stretnutí nemali väčšie problémy. Otáznik bolo, čo budeme schopní a ochotní urobiť, ak bude náš okres v Covid automate vyznačený inou farbou. Povinnosti a úlohy, ktoré v takom prípade musia kluby zvládnuť, je naozaj dosť. Mnohé stoja na kadejakých, len nie na reálnych a triezvych základoch. Týka sa to aj zopár mládežníckych stretnutí v prvých týždňoch. Najprv naskočili dorastenci, potom žiaci a posled-

né boli prípravky. V tejto sezóne budeme mať 8 mládežníckych tímov, čo je nový klubový rekord! V každom prípade na zápasový kolotoč prví, ako zvyčajne, naskočili muži. A tak ako vždy sa ich zostava poriadne miešala. Príprava popretkávaná dovolenkami a inými tradičnými okolnosťami bola znovu v rukách nášho skvelého trénera Marcela Huláka, ktorý okrem tréningov tvoril káder a musel „prekusuť“ aj zopár zrušených prípravných zápasov (nedostatok hráčov). Nový ročník IV. ligy, tentoraz až s 18 účastníkmi, začal 8. augusta. Naše A-čko stihlo do uzávierky tohto vydania odohrať tri stretnutia.

VAJNORY – JAKUBOV 1:2 (1:1)

góly: 31. Matovič – 16. Nikolič, 67. pk Pokorný

zostava: Števaňák – Čech, Vanko, Belobrad (64. Šály), Nagy – Lihotský, Matulník, K. Bľanda, Kováč, Matovič – Klimek (61. Zeman)

S Jakubovom sme končili predchádzajúcu skrátenú sezónu, na jeho ihrisku sme vtedy prehrali 1:4. Možno aj z toho vychádzal náš úvodný strach trochu na súpera priláčiť. Čakali sme, čo ukáže, a dostali sme sa pod tlak. Po otváracom góle sme postupne zistili, že ani tento ambiciózný tím nemá rád agresívne napádanie rozohrávky a robí aj chyby. Vyrovnanie Romana Matoviča nám vlialo ešte viac sebedomia. To sa ale neskôr s pribúdajúcim časom a únavou vytrácalo a favorit predsa len dal víťazný gól. Napriek tomu sme vzhľadom na problém pri zostavovaní mužstva nemohli hovoriť o neúspechu.

1. letný kemp FK Vajnory – pondelkový štart

1. letný kemp FK Vajnory

SLOVENSKÝ GROB – VAJNORY 0:3 (0:0)

góly: 58. Miženko, 69. Blanda, 89. Lihotský
zostava: Števaňák – Čech, Kovács Vanko, Nagy – Jakubec (86. Ondečko), Lihotský, Matulník, K. Blanda, Šály (46. Miženko) – Klimek
Tentoraz nevypomáhal Peťo Belobrad, ale David Jakubec. Obaja sa už síce rozlúčili s futbalom, ale vo Vajnoroch sa končilo vždy na etapy, takže aj oni sú zmierení s tým, že pri nedostatku hráčov im tréner občas zavolá. V Grobe sme hrali technicky a kombinačne, teda tak, ako si tréner želá. Znova s inou obranou a ďalšími zmenami sme o nečakane vysokom víťazstve rozhodli po zmene strán. Najprv sa presadil Paľo Miženko, potom peknou strelou zakontroval aj Kamil Blanda a v závere všetko prikrášlil Samo Lihotský. Boli sme lepší, pohyblivejší a v závere sme mali dokonca viac síl ako súper, čo len dokazovalo, že na tejto úrovni je tréningový proces komplikovaný nielen u nás, ale vo všetkých podobných dedinách a mestských častiach.

VAJNORY – VEĽKÉ LEVÁRE 4:1 (2:0)

góly: 28. a 56. pk Miženko, 32. Blanda, 50. pk Vanko – 51. Hájek
zostava: Števaňák – Čech, Vanko, Ondečko, Matovič – Miženko, Lihotský, Matulník, K. Blanda, Klimek (74. Belobrad) – Gocký
Len s dvomi „polozdravými“ náhradníkmi do poľa sme otvárali súboj s Veľkými Levármi, ktoré nás v máji doma vycvičili z efektivity (napriek prevahe sme vtedy prehrali 3:4). Tréner Marcel Hulák znova namiešal z hráčov, ktorých mal k dispozícii, zaujímavú zostavu. A veril jej, i keď pred 19-ročným brankárom Braňom Števaňákom stála novozložená obranná štvorica s vekovým priemerom necelých 22 rokov. Napriek tomu sme v prvom polčase pustili hostí k jednému rohu a jednému priamemu kopu, inak na našej polovici ani poriadne nebol. Zato naša pravá strana ho sústavne týrala. Klu-

bový pokladník Paľo Miženko lietal po čiare, zozadu ho istila nová tvár v kádri Juro Čech, vzorne ich podporovali aj iní stredopolári či útočník Alex Gocký. Z niekoľkých situácií, v ktorých sme súperovu obranu úplne rozhodli, sa ujal dve. Tešili sa Paľo a Kamil Blanda. Výborne sa pre nás začal aj druhý polčas, keď penaltu po faule na Alexa bezpečne premenil Matej Vanko. Už o minútu sme si ale v myšliach vybavili neslávny májový vzájomný zápas. Po rýchlej kontre znížil výborný zakončovateľ Hájek. Našťastie sme už onedlho kopali penaltu znovu. Naši hráči boli extrémne nepríjemní pri napádaní a Paľo Miženko korunoval svoj výborný výkon dokonca dvojnásobne, pretože prvý premenený pokutový kop mu rozhodca neuznal pre predčasné vbehnutie hráčov do 16-tyky. Po zvládnutej oprave sa už vlastne len dohrávalo. V úvodných troch kolách sme získali 6 bodov. Pozitívom bolo aj 8 strelených gólov.

1. LETNÝ KEMP FK VAJNORY

Od 9. do 13. augusta sme prvýkrát zorganizovali denný futbalový tábor výlučne v našej réžii. Bola už u nás škola Coerver, no jej sme poskytli iba ihrisko a zázemie. Tentoraz to bolo len na nás, teda najmä na hlavnom organizátorovi Radovi Kováčovi. Ale veľká vďaka patrí aj Maťovi Meškovi a Paľovi Miženkovi, ktorí pomohli so systémom prihlasovania, administratívou a ďalšími dôležitými organizačnými záležitosťami.

1. letný kemp FK Vajnory – naša animátorka Naďa

Počet detí sa nám ustálil po niekoľkých obmenách na 59. Maximálny počet sme pôvodne stanovili na 72, ale ukázalo sa, že primeraný počet detí na naše súčasné možnosti je cca 60. Približne 90 % z nich boli deti, ktoré u nás bežne trénujú. Kemp bol určený pre malých futbalistov vo veku od 7 do 13 rokov. V čase tréningov i voľna sa o nich staralo 6 dospelých – 5 trénerov zväčša z našich vajnorských zdrojov a jedna animátorka. Bola ňou učiteľka miestnej základnej školy Naďa Horváthová, ktorá nám svojimi odbornými i ľudskými vlastnosťami veľmi pomohla. Vďaka patrí aj trénerom, ktorí vzali na seba veľkú zodpovednosť. Počas piatich dní sme bez vážnejšieho zranenia zvládli vysoké teploty, štyri tréningové dávky, viacero turnajov, presuny na obedy do pivnice reštaurácie Bakchus a aj footgolf v areáli na Čiernej vode, ktorý sme zakončili zaslúženou zmrzlinou. Kemp sa nám podarilo zorganizovať aj vďaka podpore Bratislavského samosprávneho kraja a ním poskytnutej účelovej dotácii.

Mestská časť Bratislava-Vajnory ako schvaľujúci orgán dokumentu územnoplánovacej dokumentácie oznamuje verejnosti a dovoľuje si ju pozvať na verejné prerokovanie **Správy o hodnotení strategického dokumentu: Územný plán zóny TECHNOLOGICKÝ PARK CEPIT BRATISLAVA – VAJNORY**, ktoré sa uskutoční dňa **28. 9. 2021 (utorok) o 17:00 v budove Domu kultúry Vajnory, Pod lipami 2, 83107 Bratislava**

Správa o hodnotení strategického dokumentu: Územný plán zóny TECHNOLOGICKÝ PARK CEPIT BRATISLAVA – VAJNORY je k nahliadnutiu na webovej stránke: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/uzemny-plan-zony-technologicky-park-cepit-bratislava-vajnory>

Harmonogram pristavenia kontajnerov na 2. polrok 2021 v MČ Bratislava - Vajnory

- 10. 9. – 11. 9. 2021
- 24. 9. – 25. 9. 2021
- 15. 10. – 16. 10. 2021

ul. Pri mlyne (2 ks 7 m³)
ul. Pri mlyne (2 ks 7 m³)
ul. Pri mlyne (2 ks 7 m³)
bytovky na Rybníčnej ul. č. 61,
oproti BEZ-ke, (2 ks 7 m³)
ul. Pri mlyne (2 ks 7 m³)
vajnorské jazerá (1 ks 7 m³)

- 29. 10. – 30. 10. 2021

Kontajnery budú pristavované vždy v piatok v dopoludňajších hodinách na zberný dvor na zelený odpad na ul. Pri mlyne (s výnimkou kontajnerov pristavených pri bytovkách na Rybníčnej ul. a vajnorských jazerách ktorých umiestnenie určí objednávateľ) a vývoz sa uskutoční v nasledujúci pondelok.

Spracoval: Bc. Ivan Göracs, vedúci referátu hospodárskej správy MČ Bratislava – Vajnory

Zber komunálnych odpadov z domácností s obsahom škodlivých látok na území hl. m SR Bratislavy

- 9. 10. 2021, 10:30 – 12:30

Zberný dvor na ul. Pri Mlyne
Objekte starej zberne druhotných surovín

DO KONTAJNERA SA SMIE UKLADAŤ IBA VEĽKO OBJEMOVÝ ODPAD SPÁLITEĽNÝ V SPAĽOVNI

Zákaz ukladania stavebného odpadu, biologicky rozložiteľného odpadu, nespáliteľného veľkoobjemového odpadu a odpadu s obsahom nebezpečných látok ako sú farby, lepidlá, oleje, chemikálie, elektrospotrebiče.

Občianske združenie Podobienka z Vajnor
a Mestská časť Bratislava-Vajnory

Vás pozývajú na

Vajnorský širáček

*prehliadku amatérskych
folklórnych súborov
a ochotníckych divadiel*

Program venovaný prvkom zapísaných
do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného
kultúrneho dedičstva Slovenska:

Fujara – hudobný nástroj a jeho hudba (2010),

Terchovská muzika (2011),

Tradičné bábkarstvo na Slovensku (2013),

Vajnorský ornament (2016),

Modranská majolika (2017)

Nedeľa:

Premietanie filmových dokumentov o Vajnoroch

6. a 7. november 2021

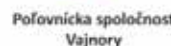
Dom kultúry Vajnory, Pod lipami 2

PODUJATIE PODPORILI:

MEDIÁLNI PARTNERI:

KULTÚRNE LETO VO VAJNOROCH

OpenAir kino v Parku pod lipami.
Foto: Marcela Farbulová

Skupina Polemic počas otvorenia kultúrneho leta
vo Vajnoroch. Foto: Martina Mlčúchová

MÚZA Bratislava. Foto: archív

Vína v parku. Foto: Marcela Farbulová

Záver kultúrneho leta v podaní skupiny Funkiez.
Foto: Martin Bača

Rodinný deň vo Vajnoroch.
Foto: Veronika Feketeová